

LIETUVIŲ
DIENOS

LEONARDAS ŠIMUTIS,
"Draugo" redaktorius

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ,
"Draugo" romano konkurso laureatė

DR. JUOZAS PRUNSKIS,
premijos mecenatas

LITHUANIAN DAYS
FEBRUARY, 1956

1956 M. VASARIO MĖN.

TURINYS

CONTENTS

KULTŪROS FONDAS	3
K. FONDO VALDYBA PASISAKO: J. Kreivėnas, Ben. Babrauskas, St. Tamulaitis, Dr. V. Manelis Dr. A. Baltinis, arch. J. Mulokas	4
Karolė Pažėraitė, ADOMAS TRUMPIS, 115 metų dievadirbis	6
Rapolas Skipitis, VISKAS GERAİ, KAS GERAİ BAIGIASI	10
J. Kaributas, FILMŲ AKTORIUS — JOKUBAS ŠERNAS	11
J. B., DAIL. JADVYGA PAUKŠTIENĖ	12
VI. Adomavičius, LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI	13
VEIDAI IR VAIZDAI, iliustruota kronika	16
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	18
SKAITYTOJŲ LAIŠKAI	18
ENGLISH ARTICLES	
LITHUANIA SHALL NOT PERISH FROM THE EARTH	19
ANCIENT FOLK ART AND SYMBOLISM by Dr. Marija Gimbutas	20
FOREST OF ANYKŠČIAI by Antanas Baranauskas	22
THE MAGIC FLUTE, short story by Lazdynų Pelėda	23
BOOKS	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
JACQUES SERNAS	26

Bernardas BRAZDŽIONIS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Paul PUZINAS	Meno Redaktorius / Art Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Elena TUMIENĖ	Anglų klb. Redaktorius / English Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS—VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich.; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; PR. JOGA, Cleveland, Ohio; J. A. JURAGIS, Sydney, Australia; PR. MICKEVIČIUS, Milwaukee, Wisc.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Pa.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; BR. DAUNORAS, London, Anglija.

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARBIAI / PHOTOGRAPHERS—BOSTON, MASS.: VI. Adomavičius, P. Blumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydys; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZABETH, N. J.: J. A. Ribinskis; HARTFORD, CONN.: A. Jaras; LOS ANGELES, CALIF.: Pr. Gasparonis, L. Briedis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėa; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misiauskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis,

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS

Administratorius / Business Manager

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA
PHONE: Plymouth 4-1377

"Lietuvių Dienos" yra sujungtos su "Kalifornijos Lietuviu".
"Lithuanian Days" is combined with "California Lithuanian".

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 55 centai Single Copy 55 c.
PRENUMERATA metams — \$5.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$5.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif., under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

At the Daily Draugas 5th Annual Literature Prize ceremonies in Chicago, Ill., Jan.15. Winner of prize was Birutė Pūkelevičiūtė, of Montreal, Can. Shown flanking winner is Draugas Editor Šimutis and the Rev. Dr. Prunskis, donor of the 1955 prize for the best Lith. novel.

Photo V. Noreika

Back Cover

Lith. church, Nativity of the Blessed Virgin Mary, in Marquette Park, Chicago, Ill. Architect is J. Mulokas. Structure will embody folk and Lith. church motifs.

Photo V. Adomavičius

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:
Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
Bayonne, N. J. — A. Pocius.
Boston, Mass. — S. Minkus; A. J. Jokubaitis; Lith. Furniture Co.; V. Vakauza, Dz. Giedraitis.
Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jungelun; K. Keblinskienė
Brooklyn, N.Y. — "Laima"
Chicago, Ill. — A. Aušurienė; J. Karvelis; A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla; Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtėnas.
Cicero, Ill. — B. Stangenbergas
Cleveland, Ohio — "Dirva"; V. Rocevičius; P. Joga.
Columbus, Ohio — S. Viscantas
Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa"
Vl. Pauža; "Gaiva" Refreshments & Gifts; M. Šimonis.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitas
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus
Gardner, Mass. — A. Nakutis.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis
Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas
Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas; T. Benešiūnas.
Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis
Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas;
Milwaukee, Wisc. — Pr. Mickevičius.
Newark, N. J. — K. Trečiokas
New Britain, Conn. — J. Liudžius.
Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Musteikis; K. Palšiūnas; E. Ribokienė.
Pittsburgh, Pa. — Frank Žilionis
Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Mišauskas; L. Meyer;
Providence, R. I. — K. Čiočys
Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinis; Tulip Variety Store - A. Beresnevičius
Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.
Stamford, Conn. — J. Siugzda
Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.
KANADOJE:
Bedford, P. Q. — V. Brilvicas
Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.
Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbelevičius; Kl. Prielgauskas.
Montreal, Que. — P. Rudinskis; J. Parojus
London, Ont. — K. Kudukis.
St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė
Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus
Sudbury, Ont. — V. Montvilas
Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.
Pembroke, Ont. — V. Balsys
Toronto, Ont. — V. Aušrotas; A. Kuolas J. Smolskis; J. Mažeika; A. Bajorinas; "Tėviškės Žiburių" knygynas; Time Cigar Store; Tulip Lunch; P. Kairys Grocery; Atlantic Restaurant.
Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.
Winnipeg, Man. — S. Bujokas, M. Januška
ANGLIJOJE:
Rev. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford 5, Yorks.
D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., London W. 4.
K. Rožanskas, 7 Gedlings Grove, Nottingham.

LIETUVIŲ DIENOS

No. 2

1956

VALSTYBĖS SEKRETORIUS JOHN FOSTER DULLES, Washington, D. C., šių metų sausio 9 dieną 45-kių minučių pasikalbėjimui priėmė Jungtinių Pavergtų Europos Tautų komitetą.

Iš kairės į dešinę stovi: Brutus Coste, komiteto sekretorius, Rumunija, George Besse-nyey, Vengrija, Stefan Korbonski, Lenkija, Vilis Masens, pirmininkas, Latvija, John Foster Dulles, Valstybės sekretorius, George Dimitrov, vicepirmininkas, Bulgarija, Vaclovas Sidzikauskas,

Lietuva, Leonhard Vahter, Estija, Constantin Visoianu Rumunija, Hasen Dosti, Albanija, Juraj Slavik, Čekoslovakija.

ON JANUARY 9, 1956, the General Committee of the Assembly of Captive European Nations was granted a 45-minute interview with Secretary of State John Foster Dulles, in Washington.

JAVLB

KULTŪROS FONDAS

Praėjusių metų pabaigoje Chicagos Lietuvių Bendruomenė sudarė naują lietuvišką įstaigą — *Kultūros Fondą*. Lietuvių Kultūros Fondo idėja nenauja. Nepriklausomoje Lietuvoje ji buvo keliamą publicistų ir visuomenininkų, svarstoma vyriausybės, laukiama kultūrininkų ir kūrėjų. Poetas Mykolaitis Putinas viename savo romane Kultūros Fondo įvykdymą ir vadovavimą pavedė vienam iš senosios kartos lietuvių rašytojų-veteranų, į kurį gyvenime panašiausias, Vaižgantas, deja, mirė tos svajonės neišvydęs. Taip, kūryboje Kultūros Fondas jau buvo gyvas, bet gyvenime jis dar nebuvo gimęs, ir Nepriklausoma Lietuva jo nesulaukė.

Tremtyje, Vokietijoje, Kultūros Fondo idėja vėl buvo atgaivinta, ir jos įgyvendinimo ėmėsi Lietuvių Rašytojų Draugija, vadovaujama Stasio Santvaro. Rašytojų Draugijos visuotiniame suvažiavime išrinktas organizacinis Fondo komitetas, kuris turėjo parengti įstatus ir idėją paversti realiu kūriniu. Visuomenė šį faktą sutiko su entuziazmu. Pradėjo plaukti pirmosios aukos. Deja, valiutos keitimasis ir užėjusi emigracijos banga ir lietuvių išsklaidžiusi po pasaulį, nutraukė pradėtąjį darbą ir Kultūros Fondui kūnu tapti neleido.

Naujos gyvenimo sąlygos pareikalavo naujų žygių ir naujų me-

todų. K. Fondo skyriai JAV, Australijoje bei Kanadoje tebuvo tik Fondo idėjos gyvybės ženklai.

Pagaliau Chicagoje sudarytasis Kultūros Fondas, savo baze turįs tik JAV lietuvių bendruomenę, nebelaikytinas siaura krašto ar kolonijos apraška, bet galutinai pribrendusiu reikalu. Jis teikia netuščią vilčių dar ir dėl to, kad jo veiklos plotas yra kraštas, kuriame yra didžiausios ir pajėgiausios senųjų išeivių kolonijos.

„Lietuvių kalbą, kultūrą ir tautinę dvasią perduoti ateinančioms kartoms yra mūsų tautinio išsilaikymo sąlyga. Svetimoje aplinkoje galime lietuviškos kultūros gyvastį pratęsti tik sutelktomis jėgomis. Tas faktas, kad iš tėvynės pasitraukė didžiulė kultūrininkų armija, mus visus įpareigoja parodyti, kad laisvėje jie nemirė. Tai yra tikras kelias, kuriuo įrodysim, kad mūsų pasirinktoji laisvė buvo vaisingesnė už priespaudą“, sakoma Kultūros Fondo tarybos atsišaukime į JAV lietuvių. Tie žodžiai byloja ne tik Jungtinių Amerikos Valstybių, bet ir viso pasaulio lietuviams: sudaryti sąlygas, kad lietuviškoji kultūra laisvajame pasaulyje nemirtų!

Kokių priemonių reikia imtis ir kokie yra kiekvieno lietuvių uždaviniai ir pareigos Kultūros Fondo atžvilgiu toliau tegu kalba skaitytojai KF valdybos narių pasisakymai.

KULTŪROS FONDO TARYBĄ sudaro:

PAULIUS AUGIUS, Lietuvių Dailės Institutas, BEN. BABRAUSKAS, Lietuvių Rašytojų Draugija, Kun. A. BALTINIS, Mokslinių Studi-
jų Klubas, K. A. GIRVILAS, Lituanistikos Ins-
titutas, ANT. GULBINSKAS, Lietuvių Mokyto-
jų Sąjunga, V. VYGANTAS, Lietuvių Studentų
Sąjunga JAV, J. JURKŪNAS, Amerikos Lietu-
vių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, J. KREI-
VĖNAS, Lietuvių Kalbos Draugija, VITAS MA-
NELIS, Lietuvių Profesorų Draugija, J. PAŠ-
TUKAS, Dainavos ansamblis, kun. J. PAUPE-
RAS, VYT. RADŽIUS, Chicagos Lietuvių vyrų
choras, A. Stephens, A. Stephens ansamblis, L.
J. ŠIMUTIS, ALRK Vargonininkų S-ga, ST.
TAMULAITIS, Lietuvių Rašytojų D-ja, V. VA-
LIUKAS, ADOMAS VARNAS, Lietuvių Daili-
ninkų S-ga, PR. ČEPĖNAS, L. Enciklopedija, P.
MALDEIKIS, Kultūros Inst., VL. JAKUBENAS.

Kultūros Fondo adresas:
KULTŪROS FONDAS
1602 So. 48 Court
Cicero 50, Illinois

♦ **KULTŪROS FONDO VALDYBA:** pirmoj eilėj iš kairės:
vicepirm. Ben. Babrauskas, pirm. J. Kreivėnas, sekr. St.
Tamulaitis; antroj eilėj: kun. dr. A. Baltinis, inž. J. Jur-
kūnas, prof. dr. V. Manelis ir išd. arch. J. Mulokas.
COMMITTEE MEMBERS of the Lith. Cultural Fund.

skatinti jau veikiančių organizacijų tautinei
veiklai remti. KFondui gali tekti ir pačiam or-
ganizuoti, bet tik ligi šiol niekeno nedirbamus
darbus, pav., studijuoti savo ir kitų tautų emi-
gracijos problemas dabar ir praeity, tirti ir vi-
suomenę informuoti apie tautos gyvenimą tē-
vynėje ir pan.

KF negali būti kokios nors politinės ar pa-
saulėžiūrinės grupės įtakoje, bet neturi reikš-
tis ir antipartinių aktyvumu. KF prašo visų gru-
pių paramos. O pačios politinės partijos prašo-
mos savo veiklos nedangstyti kultūriniais šū-
kiais, kai nemanoma tais šūkiais užsibrėžto dar-
bo dirbti.

LITUANISTINIAI MOKSLAI LAUKIA PARA- MOS

*KFondo vicepirmininkas, BENEDIKTAS
BABRAUSKAS, Rašytojų Draugijos pirmi-
ninkas, iš K Fondo daug tikisi literatūrai:*

Nekalbant, žinoma, apie virtuvinius "meno"
veikalus, šiaip taip laikosi romanas ir apysaka.

K FONDO VALDYBA PASISAKO

! KOVĄ SU TAUTINĖS MIRTIES PAVOJUM

*KF pirmininkas, JUOZAS KREIVĖNAS,
parapinėje mokykloje lituanistikos vedėjas,
"Muzikos Žinių" redaktorius, apie KF po-
būdį:*

Istaiga, kuri su materialinių išteklių pagalba
galėtų padėti tautinės kultūros kūrimui, turėjo
užgimti Nepriklausomoje Lietuvoje. Šios rūšies
mūsų kaimynų pastangos davė pasigėrėtinų
vaisių. Deja, kai kur pakalbant ir beprojektuo-
jant be konkrečių šios rūšies žygių pasibaigė
nepriklausomo gyvenimo laikai. Tremtinių sto-
vyklose ir kai kur emigracijoje pasireiškusi ini-
ciatyva nesusilaukė visuotinio pritrimo. Ir tik
po dešimties metų tremtinių bastymosi po pa-
saulį, kai ne tik senųjų išeivių, bet ir naujųjų
pabėgėlių karta kasdieniniam gyvenime pradėjo
vartoti svetimas kalbas ir kai spauda atsidūrė
ant krašto, — mokslinės ir muzikinės literatū-
ros leidimas jau anksčiau neteko pagrindo, po-
zija tik neseniai, o prie ribos pradėjo artintis
ir kiti mūsų literatūros skyriai, kai visuomenė-
je pradeda įsigalėti resignacijos pažiūra, kad
"neverta veikti, nes tautinis reikalas jau vis
tiek praloštas", — tada, gal pačią paskutinę
proga išnaudojant, JAV-se įsteigiamas Lietuvių
Kultūros Fondas.

Šios rūšies įstaigos paprastai rūpinasi kultū-
rinio gyvenimo sektorium. Emigracijoje, besi-
rūpinant ir pačiais pagrindais, yra natūralu kul-
tūrinius darbus rikiuoti su kita, tėvynėje pa-
prastai neaktualia problema — su tautinės

bendruomenės išlaikymo problema, kitaip, ko-
voti su tautinės mirties pavojum. Kultūros ūg-
dymu turi būti gyva tautinė bendruomenė. Ne-
raminančių reiškinų akivaizdoje KF turi būti
geriausiomis tautos jėgomis planuojanti ir vei-
kianti lietuvių kultūrinę įstaigą.

KF taryba sudaryta iš 20 ir bus didinama iki
30 asmenų. Čia įeina įvairių organizacijų ir me-
no bei mokslo šakų kultūrininkai. Šios tarybos
vykdomasis dalinys yra septynių asmenų val-
dyba. KF iš visuomenės prašys pinigų ir kito-
kios pagalbos, pirmoje eilėje — nuoširdaus ir
šviesios ateities viltimi pagrįsto tautinio darbo.
Pats KF nesteigs kitus konkuruojančių įstaigų,
bet remis tai, kas jau yra: mokslininkų ir meni-
ninkų darbų kūrimą, tų darbų išleidimą, rūpin-
sis jau veikiančių archyvų didinimu ir t. t. KF
nesteigs naujų jaunimo organizacijų, bet remis
ir ras ligi šiol mūsų tarpe nevartotų priemonių

**BOLŠEVIKAI GRIAUNA IR NAIKINA VISĄ LIETUVIŠKĄ
KULTŪRĄ:** Vilniaus popieriaus fabriko kieme (Kučkuriš-
kėse) 1941 m. bolševikus išvijus, tarp makulatūros rasta
apie du vagonai lietuviškų knygų, likutis iš atvežtų su-
naikinimui knygų iš šaulių bibliotekų, teologijos-filosofi-
jos fakulteto, Šv. Kazimiero dr-jos leidinių, Švento Rašto
ir kt. Jų tarpe buvo retų bibliografinių brangenybių, kaip
T. Narbuto istorija ir kt. Kova turi būti vedama ne tik
už žemę ir žmones, bet ir už tautinę kultūrą.

BOLSHEVIKS TRIED TO DESTROY all phases of Lith.
life. In 1941 two carloads of books were found at
paper factory near Vilnius, where Bolsheviks had taken
them for disposal.

12-28-55

Baltimore, Md.

Kultūros Fondas

1602 S. 48th Ave

Chicago, Ill.

Geriamieji Kultūrininkai:

Išėjusias į 77tą gyvenimo

kelia (sau gimęs 1879 g. rugpjūtį

14 d.) ir baigdamas savo

laiką amželi noriu

ir aš įnešti nors mažą

plitę į Jūsų Kultūros

namą - Kultūros Fondą.

Su šiais ir savo kukliais

penčiais \$5.00

Su pagarba

Petras P. Jaras

937 Edmundo Ave

Baltimore 21, Md.

SENAS ŽMOGUS P. P. JARAS iš Baltimore, Md., deda auką K. Fondui ir tuo būdu jaunesnius įpareigoja veikti. P. P. JARAS, Baltimore, Md., makes contribution to the Lithuanian Cultural Fund.

Kiti žanrai laukia aktyvios paramos. Scena, teatralai ir žiūrovai pasiilgę naujų dramos veikalų, tik jų nė viena leidykla nesiima leisti, kadangi tos rūšies knygos, net ir premijuotos, niekad negražins spaudos išlaidų. Lituanistinių mokslo veikalų per metus pasirodo vienas ar du, nors lituanistų mokslininkų turime keliasdešimt. Jei jų veikalų niekas neleis, daugelis mūsų mokslininkų vertingas ir tautai reikalingas žinias nusineš į kapus. O ir tuo atveju, jeigu kuris žemaičio Vaclovo Biržiškos užsispyrimu rašys, kad ir neturėdamas vilties būti išleistas, rankraščių krūvis niekam neteiks naudos, o ir pats rankraštis benamio sąlygose nebus garantuotas išlikti... Ką tik mirusio prof. Vaclovo Biržiškos rankraščių tūkstančiai lapų laukiami visų kultūrininkų. Kultūros Fondo uždavinys kaip šiuos, taip ir kitus, nesitikinčius plačiosios rinkos, veikalus kaip galima greičiau paversti knyga ir atiduoti lietuviams į rankas. Kai tik viena kita mokslinė knyga pralauš ledus, tuo pačiu bus sudarytas akstinas prisėsti prie rašymo ir tiems, kurie šiandien nemato prasmės rašyti. KF, skatindamas ir remdamas mokslinę ir meninę literatūrą, sudarys patvaresnį pagrindą lietuviškajai knygai. Geriausių išleistų veikalų premijavimas bus vienas iš tiesioginių KF rūpesčių. Atrodo, kad be KF paramos niekas nepasirūpins amerikiečiams parodyti mūsų literatūros vertybių. Visam tam, žinoma, reikia pinigų, kurių KF laukia iš kiekvieno gyvo lietuvio.

DARBUOJUSIUS - SKATINTI, VETERANUS REMTI

KF sekretorius, STASYS TAMULAITIS, apie KF tikslus ir siekimus:

Pagrindinis KFondo tikslas yra lietuviškos kultūros kėlimas ir išlaikymas. Aukšta tautinė kultūra yra kiekvienos tautos pasididžiavimas, jos laukijis prestižas, jos vidinės egzistencijos įprasminimas, jos originalios dvasios suplezde-

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ BALIJE, Chicago, Ill., 1956. I. 21, buvo "iš varžytinių" parduotas šis stalas. O. Krameris (stovi) laimėjo varžytines, o KF — 50 dol. O. KRAMERIS, Chicago, Ill., (standing) won table reservation at bidding for the benefit of the Lithuanian Cultural Fund.

nimas, jos stiprybė, jos nemirštama ir neišsenkanti jėga. Be originalios savitos kultūros (be didžiųjų kultūrinių darbų) tauta ilgai nei išgyvens, nei išliks. Ji greit praranda pasitikėjimą pati savimi, ji visad pajunta dvasinę negalią, jos akys nukrypsta į kitas tautas ir į kitų tautų kultūrinius lobynus.

Kaip rodo istorija, net ir maža tauta per reikšmingas savitas kultūrinės vertybes virsta didžios reikšmės tauta ir yra visų respektuojama. Kultūringa ir kūrybinga tauta greičiau atgaus ir savo nepriklausomybę.

KF tikslai ir siekimai — efektyviai remti savas tautinės kultūros pastangas. Vertingų mūsų mokslininkų veikalų išleidimas, materialinė parama vienam kitam mūsų mokslininkui, dirbančiam grynai Lietuvos labui, vertingų lituanistinių knygų spausdinimas, finansavimas informacinių leidinių svetimomis kalbomis apie Lietuvą, kasmetinės premijos mūsų rašytojams, dailininkams, muzikams ir šiaip menininkams už geriausius jų darbus, kai kurių pasenusių ir daug nusipelnusių tautos veteranų parama ir kiti panašūs tautiniai-kultūriniai žygiai, — štai svarbesnieji KF tikslai.

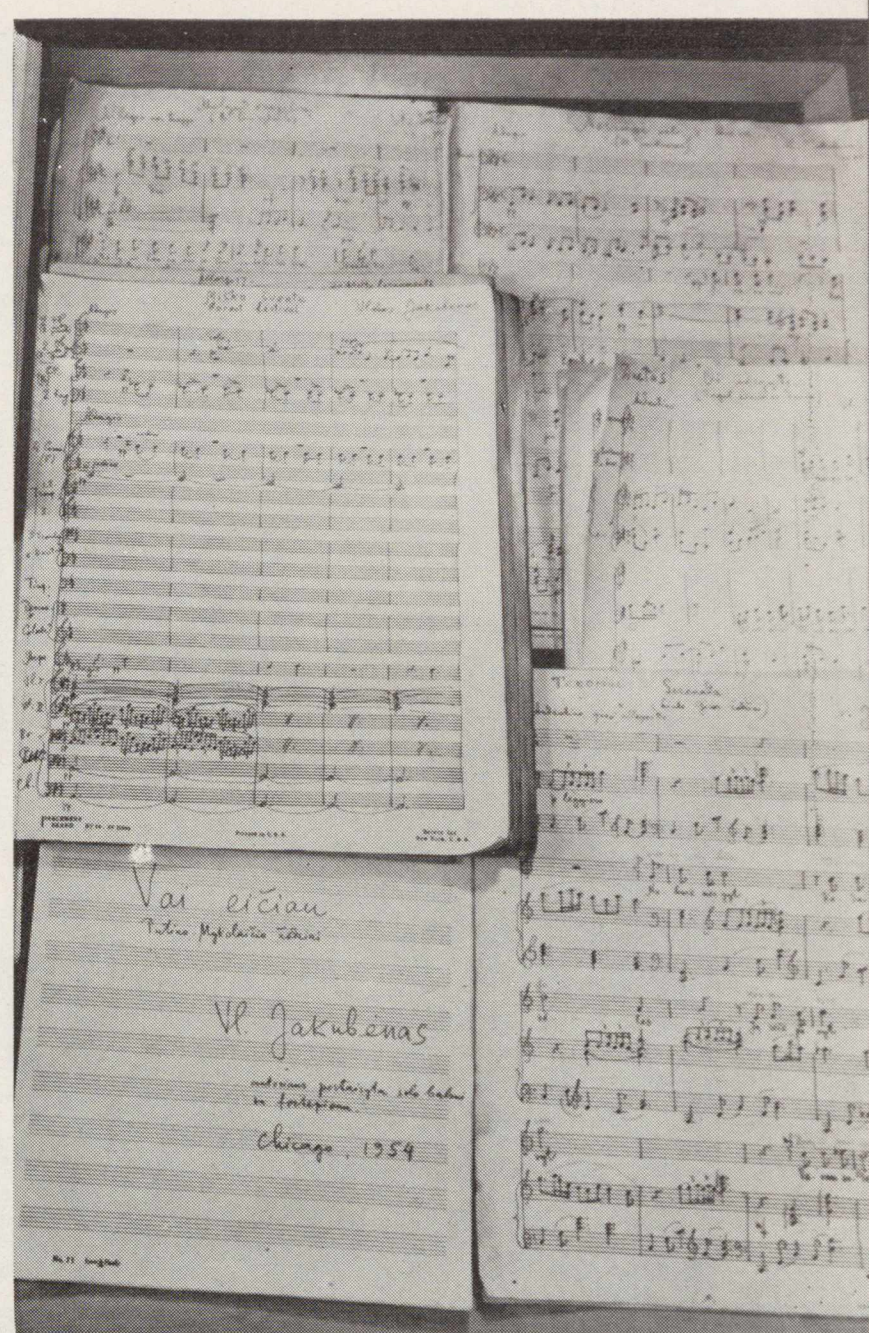
ANT LIETUVIŠKOS MOKSLINĖS KŪRYBOS AUKURO

KF valdybos narys, prof. dr. VITAS MANELIS, apie KF ir mokslinę kūrybą:

Kiekviena tauta, pasiekusi atitinkamą kultūros ir susipratimo laipsnį, negali išsiversti be mokslinės ir meninės kūrybos. Jeigu, neduok Dieve, taip atsitinka, kad kuri tauta užmiršta šį reikalą, tai tuo pačiu ji pati sau pasirašo dūlėjančio sunykimo sprendimą.

Šioje vietoje ribojantis pastabomis tikrai apie mokslinę kūrybą, tenka pasakyti, kad ji reikalinga mūsų visų specialaus dėmesio. Ypač mūsų dėmesio reikalinga ta mokslinė kūryba, kuri prieš akis turi plačią prasmę suprastus lituanistinius reikalus (kalba, žmonės, kraštas, ūkis ir kt.). Prie kokių organizacinių formų vėliau bus apsistota, kokios institucijos ir kokiais reikalais rūpinsis — tie dalykai yra antraeilės reikšmės klausimai. Pagrindinis dalykas yra turėti kad ir ne tokį didelį skaičių, bet kompetingų asmenų — mokslininkų, norinčių bei sugebančių kurti ir galimai didesnę lietuviškos bendruomenės sektorių, kuris pajautų, kuo šis visas reikalas kvepia ir savo žiupsniu prisidėtų, kad lietuviškos mokslinės kūrybos aukuras ne blėstų, bet skaidriai šviestų ir lietuviškiems jausmams malonų ir juos stiprinančių kvapą skleistų.

Va, šioje vietoje KF ir norėtų pabūti šaukliu, kuris lietuvišką visuomenę, šiuo metu geografinės padėties atžvilgiu plačiai išsklaidytą ir išstatytą visokių vėjų bei sukurių pavojams, kvieštų nepamiršti vieno iš pagrindinių dalykų,

KULTŪROS FONDO PARAMOS LAUKIA daugelis mūsų kompozitorių — V. Jakubėno, K. V. Banaičio, V. Bacevičiaus, J. Kačinsko, J. Žilėvičiaus, J. Gaidelio ir kt. — kūrinių. Taip pat ir mokslininkų bei menininkų darbai. SHOWN HERE is part of musical compositions composed by V. Jakubėnas.

kuriuo remiasi lietuvių tautos kultūra. Kai šauklio balsas bus išgirstas ir priimtas, kai atsiliepusieji ateis ne tik kaip pasyvūs užkampiniai stebėtojai, bet kaip aktyvūs smilkalo nešėjai, tuomet galėsime jau visai konkrečiai vykdyti pačius darbus ir svarstyti tokius klausimus, kaip pav., tų darbų vykdymo tikslinga organizacija, apimtis, institucijos, metodai ir kita.

NUKELTA | 7 PSL.

ADOMAS TRUMPIS, 115 METŲ DIEVADIRBIS

KAROLĖ PAŽĖRAITĖ

SAO PAULO

Adomo Trumpio, dievadirbio ir dailininko vardas iškilo per praėjusių metų vasarą įvykusį Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Rio de Janeire, kur buvo surengta ir plati Lietuvos Religinio Meno paroda. Joje gal pirmą kartą savo gyvenime išėjęs į tokią viešumą Lietuvos dievadirbis tapo ne tik spaudos, kritikų susidomėjimo centru, bet ir viena didžiausių lietuviškų sensacijų ir tam tikru pasididžiavimu pasaulio akyse.

“Lietuvių Dienų” redakcijos paprašyta, vėl aplankiau tą 115 metų senelį, gerai prisimenantį laikus, kada Sevastopolyje šeimininkavo anglai su prancūzais.

Praėjusi pro Trumpio žento Petro Aduko fabrikėlį su užiančiomis mašinomis, pravėriau dirbtuvės duris, kur radau, kaip visuomet, susikūpinusį senelį bedrožiantį medyje šventąjį Mykolą. Aplink jį, nustebusi, pamačiau visą eilę naujų kūrinų. Kai nuvežėm jo darbus į Rio de Janeiro (jū buvo kelios dešimtys — skulptūrų, drožinių, paveikslų, nu-

ADOMAS TRUMPIS tarp savo dukters ir žento Aduko. Užpakaly dievadirbio anūkė, ant dukters kelių proanūkė.

ADOMAS TRUMPIS, 115-year-old artist living in Sao Paulo, Brasil, is still active. Some of his works were exhibited at the Eucharistic Congress last year.

kryžiuotųjų, monstrancija ir kt.), iš kur tik šeimos paveikslai begrižo, atrodė, kad senukas daugiau nieko nebesukurs. Bet po poros mėnesių radau porą naujų medžio bareljefų ir šv. Pranciškų nuimantį Kristų nuo Kryžiaus. O dabar, po pusmečio, radau jo padarytą kompoziciją — Kristų Valdovą (ant skrynios), su abipus Jo trimituojančiais angelais. Tai miniatūra to paties Kristaus Valdovo, kuris buvo išstatytas Religinio Meno parodoje ir paliko Rio de Janeire būsimajam Lietuvos Religinio Meno Muziejui.

—O kam tiek daug padarėt Aparacidų (Dievo Motinos, Brazilijos Globėjos, medžio bareljefai)? — paklausiau garsiai senuką.

—Nugį, atvažiavo kupčius iš Rijaus ir užsakė. Sako, veš į pačią Ameriką.

—Tai matot, tėvuli, kaip jūs išgarsėjot. Apie jus rašė Rio de Janeiro laikraščiai, dėjo jūsų šventųjų nuotraukas, o dabar dar ir amerikonas jus pagarbina.

Senelis tik numojo ranka.

—Taigi, svieto marnastis. Kam man ta garbė? Ponui Dievui rodyk garbė, o ne žmogui.

—Ar tiesa, kad buvo atvažiavęs Jus atlankyti iš Rio korespondentas? — užklausiau.

Senelis gerai nenugirdo. Tai jo duktė Aleksandra Adukienė paaiškino, kad buvęs “Tribuna da Imprensa” korespondentas, nufotografavęs senuką su proanuke ir išvažiavęs. Senukas jį pavadinęs dykaduoniu. Ir dabar jis jai nusiskundė, kad aš su fotografu atvažiavau jo “mūčyti”.

—Kodėl dabar mūsų senelis visus savo darbus dažo dažais? Tas baltai nudažytas Kristus Valdovas primena gipso liedinį, o ne originalų darbą iš medžio, — pastebėjau poniai Adukienei.

—Su juo dabar tikra bėda. Anksčiau jis mažai dažų tevertodavo, daugiausia degindavo medyje, o dabar kur nusteria kokį dažą ir maliavoja. Mes atidarėm skardinę su baltais dažais langam nutepti, ir žiūrime — jau visi šventieji baltuoja. Mes jį baram, sakom, kad paliktų medį nedažytą, bet jis mūsų neklauso. Nepakenčia kritikos nuo seno. Nekartą jis brazilus kunigus išvarė, sakydamas, kad jie nieko neišmano. Lietuviškai. Portugališkai kalbėti ligšiol neišmoko, nors jau beveik 30 metų kaip atsikraustėm Brazilijon iš Pakruojaus. Su Brazilais per mano dukrelę, kuri išversdavo senelio žodžius. Būdavo labai nemalonu...

—Kada jūs, tėvuli, pradėjot dievulus ir šventuosius drožinėti? — paklausiau.

—Manau, kad tam mane Dievas mažą pašaukė. Dar 6 metų būdamas, gandydamas, pamačiau ore du angelus, spinduliuojančiomis kaktomis. Kai suaugau, dirbau pas svetimus visokius rakandus iš medžio, bet tų angelų neužmiršau... Paskui ir pradėjau drožinėti Mūkeles, altorius...

—Ar nesunku dabar dirbti?

—Tai, dar rankos mano stiprios, tik akys nusilpnėjo ir kojos nebe-

4 **ADOMAS TRUMPIS** tarp paskutinio pusmečio savo darbų; tik Jėzaus Širdies statula yra ankstyvesnis kūrinys.

A COLLECTION of art works completed by Adomas Trumpis within the last half year. The Sacred Heart of Jesus statue is an earlier work.

ADOMAS TRUMPIS tarp ankstesniųjų savo darbų, sukurtų tarp 80 — 100 metų amžiaus.
ARTIST ADOMAS TRUMPIS is pictured among some of the art work he did between the ages of 80 and 100. He is now 115 years old.

klauso. Tik reikia man minkštesnio medžio. Gal gi Dievulis dar nori, kad aš Jį pašlovinčiau...

Užsukau į senelio miegamąjį. Norėjau dar pažvelgti į statulą grabe. Mane visada traukia žvilgtelti į Kilnų Kristaus veidą, taip meniškai senelio prieš 20 metų išdrožtą. Bet vietoj grabo radau antrą lovą.

Ponia Adukienė tik šyptelėjo ir tarė:

—Čia miega darbininkas. Tėvas senas, reikia, kad kas būtų prie jo naktį. Prašau į kitą sandėlį. Jis labai pyko, mūsų tėvelis, nenorėda-

APREIŠKIMO DIEVO MOTINA Aperacija — Brazilijos Globėja su senutės lietuvių kaimietės veidu (K. Pažeraitės nuosavybė). Bareljefas degintas medyje, 110 metų amžiaus A. Trumpio darbas.

WOODEN base relief of the Mother of God. Work was executed by A. Trumpis when he was 110 years old.

mas su Išganytoju skirtis. Bet ką mes darysim, kad darbininkas nesutiko miegoti tame pačiame kambaryje, kur pašarvotas Kristus.

Kitame sandėliukyje, be grabo su Kristumi, radau dar keletą Kančių ir šventųjų statulų. Tai ankstybesnieji Trumpio darbai, padaryti menininko kūrėjo, o ne nebeprimatančio senuko ranka darbai. Dabar jau smulkesnių dalykų, kaip veido bruožai ar apskritai išraiška, jis nebepajėgia atlikti dėl to, kad nebeįžiūri.

—Kaip malonu matyti, kad Jūs taip gražiai užlaikot savo tėvelį,— pastebėjau ponams Adukams.

—Mūsų senelis mūsų namams atneša palaimą. Kažkaip Dievas mus globoja. Manom, kad dėl jo,— tarė Trumpio žentas.

—O daugiau vaikų, ar senelis nebeturi? — pasiteiravau.

—O kaipgi, — kalbėjo ponia Aleksandra. — Dar viena mano sesuo Kazė Raulinaitienė gyvena Sao Paulyje, ir trys seserys, būtent,— Gertruda Ribing, Francis Kvirut ir Mitze Bovinienė jau senokai įsikūrė Amerikoje, Miami mieste, Floridoje. Bovinienės duktė Pranutė baigė New Yorke meno mokyklą su aukščiausiu pagyrimu ir jos paveikslai iškabinti mokykloje. Po truputį ir pati Bovinienė ir Kvirutienė piešia.

Kai mūsų su fotografu Stasiu Maželiu prašomas senelis dievadirbis atsistojo už savo beveik žmogaus didumo moteriškių šventųjų statulų, uždėjęs rankas ant jų pečių, jis atrodė man lyg stovėtų su dievobaimingomis lietuviškomis moteriškėmis, kartu su juo atvykusiomis tiesiai iš vidurio Lietuvos kaimo, iš Pakruojaus, kurį į mūsų literatūrą įvedė jaunas žuvęs beletristas Petras Rinkūnas, parašęs novelių knygą "Kruojos Dukterys".

Sudėjusios rankas ant krūtinės, melksitės šventosios Kruojos Dukterys, kad nebeilgai jūs klajotumėt po svetimus pasaulius, ir kad priešas kuo greičiausiai būtų išvarytas iš mūsų ir jūsų gimtosios žemės, — garvojau atsisveikinusi su dievadirbiu seneliu.

Visos foto nuotraukos STASIO MAŽELIO

KF VALDYBA PASISAKO...

Atkelta iš 5 psl.

KF narys, kun. dr. Andrius Baltinis, apie KF santykius su kitomis organizacijomis:

KF santyki su kitomis organizacijomis bei istaigomis apsprendžia jo užsibrėžtieji tikslai bei uždaviniai. Savo paskirtimi KF yra specialus bendruomenės organas lietuviškajai kultūrai ugdyti. Todėl į jį savaime įsijungia visos organizacijos, dirbančios meno, mokslo ir švietimo srityse. Kvietimas šių organizacijų atstovų į KF tarybą praktiškai išsprendžia jų santyki su KR: kultūrinės organizacijos ir toliau dirba savo darbą, siekdamos specifinių tikslų. KF jų veiklą derina ir reikšmingą visai lietuvių kultūrai atskirų organizacijų kultūrinę veiklą remia materialiai ir moraliai. Esant kai kurioms kultūros sritims apleistoms, KF galėtų imtis iniciatyvos šioms sritims organizuoti.

Kadangi KF yra ne organizacija, o tik bendruomenės organas kultūriniam reikalams, tai jis neturėtų steigti naujų skyrių ar verbuoti narių. Visi bendruomenės nariai savaime turėtų būti KF nariais.

KF išdininkas, inžinierių-architektų Chicagoje pirmininkas, arch. J. Mulokas, apie KF pajamas:

Būdamas bendruomenės padalinys, KF gaus 20% bendruomenės pajamų. Bet pagrindinės KFondo

lėšos — laisvos aukos, stambesnės fundacijos ir palikimai. KF prašys, ir jau dabar prašo, visų lietuvių organizacijų ir draugijų skirti šiai gyvybinės svarbos tautinei institucijai bent nedidelį procentą nuo savo pajamų ir parengimų.

Tokia teoretinė KF lėšų pusė. Praktikoje iš bendruomenės nario mokesčio KFondas gali per metus sulaukti apie 1.000 dol. Visuomenės dosnumas pradžioje nėra ir nebus labai didelis, nes ant tų pačių kišenių remiasi ne tik politinė veikla, įvairūs šalpos darbai, bet ir įvairiausi vietinės reikšmės dalykai.

Pas pasiturinčius asmenis ir plačioje visuomenėje KFondas susilauks didesnio dėmesio, kai pasirodys bent su kelių tūkstančių dol. paremtu konkrečių planų vykdymu.

Tuo tarpu KF prašo Bendruomenės apylinkių valdybas surasti savose kolonijose po vieną asmenį, kuris galėtų būti KF įgaliotiniu. Be kitų reikalų, įgaliotiniai vietose rūpinsis KF lėšų telkimu: narių-rėmėjų verbavimu, tarsis KR fondo reikalais su vietinėmis organizacijomis ir pan. O tų įgaliotinių darbą turės lengvinti galimai greičiau pasirodančios žinios apie KF surinktų lėšų panaudojimą.

Iš visuomenėje pasirodančių nuotaukų ir pareiškimų reiktų daryti išvadą, kad KF veiklai šiltai priitariama.

ADOMAS TRUMPIS

Baltoji Madona (Aliejinė tapyba)

112 metų amžiaus dievadirbio Trumpio kūrinys. Dukters A. Adukienės nuosavybė.

THIS OIL PAINTING, THE WHITE MADONNA, was done by Adomas Trumpis, when he was 112 years old. It is in the possession of A. Adukienė, the artist's daughter.

JONAS ŠLIBURIS, Baltimore, Md.

AUTHOR JONAS ŠLIBURIS, Baltimore, Md. See his short story on this page. Pirmasis Jono Šliburio apsakymėlis "Juodasis debesis" pasirodė "Vienybėje Lietuvos rinkų", 1907 metais; taigi kitais metais sueina reta 50 metų sukaktis, kaip J. Šliburis rašo prozas vaizdelius, kurių daugiausia yra tilpę "Vienybėje" Skyrium išėjo dvi nedidelės knygelės, — Emigracija ir Apuoko sapnai, 1908 m., — nors iš periodikos viską surinkus, susidarytų kelios knygos.

Jonas Šliburis yra grynai Amerikos lietuvių rašytojas ir vaizduojas jų, lietuvių emigrantų gyvenimą, — realų, nepagražintą, tik kartais imdamas jį iš sentimentalios pusės, o kartais su lengva humoro doze. Jo kalba gryna, pasakojimas gyvas, lakus, trumpasakis. Didžiąją gyvenimo dalį dirbęs siuvykloje, šiuo metu Šliburis gyvena iš pensijos.

KRISLAS

JONAS ŠLIBURIS, Baltimore, Md.

Humoreska

Medicina.

Sveikatos mokslas žengia, ir ligos išblaškytos pūva patvoriuose.

Tai džiugina žmones.

Buvome maudytis. Kūnas išmirkęs, ir jautėmės kaip išvystyti.

Viesulas.

Išlipus iš karo, vėjas susisuko ir man į akį įnešė baisiai aštrų krislį. Akį rėžia, ašaros tvinsta, ir aš ne tik neapsakomą skausmą kenčiu, bet ir pažengt negaliu. Nematau.

Veste mane parvedė, bet ir čia aš sau vietos nerandu.

Anelė.

—Kas tau? — ji tarė. — Ko tu verki?

—Krislas, — ištariau. — Rastas į akį įkrito, ir aš nerandu sau vietos.

—Nenusimink! — ji tarė. — Aš tave išgelbėsiu.

—Gelbėk! — pasakiau. — Dabar man pasaulis — tai ūkas ir skausmas.

—Turėk kantrybės, — pasakė. — Pasaulis vėl bus gražus.

Ji greit susirado vatos ir šipulių-

ką ir ant šipuliuko apvyniojo vatą. Pridėjo pirštuką prie blakstienos ir suka, verčia į viršų. Paskui lyšt su savo minkštu liežuvėliu, ir man pasaulis nušvito.

—Ačiū! — pasakiau.

—Ar jau? — dar ji ištare.

—Jau.

Ji apsisuko ant kulnies ir nuėjo sau. Aš pagydytas. Negana to, kad pagydytas, bet ir medicinos praktiką sužinojau. Ir aš be baimės. Jei ir kitą kartą nelaimė atsitiktų, žiniosiu, kaip gydytis.

☆

Laikas slinko.

Ir vėl būnant lauke, verpetas susisuko ir vėl į akį įnešė baisią dulkę. Ir vėl aš šoku į aukštą.

Anelė?

Ji išteikėjo, ir Dievas žino, kur dingo, ir jos čia nėra.

Dabar aš greit nuėjau pas daktarą. Jis irgi, kaip ir Anelė, suka vatą plaukštelį ant šipuliuko. Žinau, kad ir jis išsiims iš dantų pypkę, ir

savo storu ir galbūt aštriu, kaip karvės liežuviu, perbrauks per akį. Bet jis darė kitaip. Jis ir antrą šipuliuką apvyniojo vatą. Ant vieno šipuliuko vertė blakstieną, o su kitu pabraukė per skaudamą akį ir rodo man mažytį juoduliuką ant vatos.

—Matai? — tarė.

—Matau, — atsakiau. — Bet tas krislas toks mažas, ir tokias baisias orgijas jis darė akyje.

—Didelio nereik, — tarė daktaras.

☆

Trečias sykis.

Ir vėl vakare žaibas perbrėžė dangų. Viesulas verpetais susisuko ir vėl akį rėžia krislas. Niekur jokio gydytojo negaliu prisišaukti.

Plaunu vandeniui, gal išbėgs, bet kur tau!

Žinau aš dabar tą didelę medicinos paslaptį ir aiškinu Daivai, kaip padaryt.

—Ne, — tarė. — Aš bijau ir aš prie tavo akies pirštų neikišiu.

—Viešpatie! — sušukau. — Kaip baisu!

—Kentėk, — tarė. — Ryte nueisi pas daktarą.

Kenčiu.

Ir pragare gal nebus taip baisu, kaip kad dabar leist naktį su krislu akyje.

Rytas.

Jau šviesu, ir aš visą kantrybę iš-eikvojęs išėjau į ligoninę. Tarpdu-ryje sutikau slaugę.

—Kas galėtų man pagelbėti? — ištariau.

Ji lyg nusigando. Tur būt manė, kad aš beprotis.

—Kas jums? — paklausė.

—Krislas akyje, — atsakiau.

—Gerai, — tarė. — Eik tuo koridorium. Paskui pasuk po dešine, vėl suk po kaire. Lipk laiptais žemyn ir pamatysi ant durų užrašą Emergency. Eik, ir čia jums pagelbės.

Einu.

Baltai pasipuošus slaugė stovi prie stalo.

—Ko jūs norite? — tarė.

—Krislas akyje, — atsakiau.

Dabar ji paklausė, kiek man metų. Kokia liga mano tėvas sirgo. Ar aš vedęs? Kiek vaikų turiu? Ar sveika mano pati? Ar aš dirbu? Viską surašė.

—Dabar užsimokėsi penkinę, — tarė.

—Penkinę?

—Taip.

Išsiėmiau makšnelę ir atskaičiau pinigų. Ir ji man pirštu parodė duris. Liepė eit ir laukt.

Įėjau.

Čia dvi slaugės. Jos tikrina vaistų bonkutes, uosto ir meta į šiukšlių dėžę.

—Sėsk tamsta, — tarė. — Daktaras valgo pusryčius ir jis tuoj ateis.

Laukiu.

Žvelgiu pro langą. Du policininkai ir daktaras požeminiu urvu, skersai kelio iš ligoninės į universiteto rūmus veža negyvą žmogų. Nykus jausmas perėjo per mano kūną. Reiškia, daktarai tą žmogų pjaustys, o studentai žiūrės, kur buvo užsi-slėpus liga, ir mokysis.

Daktaras.

Atėjo jaunas, baltu švarku apsi-vilkęs bernas. Širdies skopo ragai kyšo iš jo kišenės.

—Kuo galėsiu pagelbėti tamstai? — jis ištare.

—Krislas akyje.

Jis iš kišenės išėmė geltoną plas-

tikinį virbalą. Tokį pat, kaip kur mergos kojines mezgą. Atsistojo už manęs. Aš turėjau atsilošt. Jis kietai mane prisispaudė prie savo pilvo ir su virbalu makalojo akyje.

Skaudu.

Kenčiu ir žinau, kad dabar mane gydo.

Paleido.

—Ar geriau?

—Gal...

Atsisveikinau ir einu sau nosį užrietęs. Reiškia, pagydytas. Kadan-gi medicinos mokslas toli pažengęs, tai ir gydymo metodas kitoks... Bet eidamas namo, jaučiu, kad daug blogiau, negu pirma.

☆

Namie.

—Pagydė? — paklausė Daiva.

—Velniai jį žino! — atsakiau.

—Toks kukurdvelkis pamakalavo su virbalu akyje, ir dabar daug blogiau.

—Eik į aptieką, — tarė Daiva. — Man buvo įkritę, tai nuėjau į Columbia avenue, ir tas žydelis, ap-tiekorius, toks geras, ir iškrapštė.

Einu ir čia.

—Yra kažkas, — tarė. — Akis su-varginta. Dulkė nugrūsta. Aš netu-riu įrankių ir negaliu pagelbėti.

—O tai tau! — ištariau sau.

Vėl aš namie.

—O ką? — tarė Daiva. — Padėjo?

—Ne, — atsakiau. — Nugrūsta toli.

Einu toliau.

Dabar aš atsidūriau ten, kur man akinus pririnko. Na, čia tai tikrai padės.

—Nugrūsta per toli, — tarė.

Išsivedė pro duris ir parodė pirštu Maryland General Hospital.

Jau aš ir čia.

Merga užrašė, liepė laukt ir sakė, kad pašauks iš eilės.

Sėdžiu ir laukiu. Oras šaltas ko-ridoriuje. Negrai daktarai vaikšto. Čia gali dar peršalti ir gauti plaučių uždegimą. Jeigu baltasis su virba-lu krislą nugrūdo gilyn, tai juo-džiai, tikri gramozdai, visai akį su-darkys.

Tat aš ko greičiausiai nėriau pro duris.

Dabar aš nuėjau į Medical Art Building. Namas kelių aukštų, ir daktarų, kaip bičių avilyje. Užva-žiavau į kelintą aukštą. Merga sėdi prie stalo.

—Noriu matyt daktarą Anderso-ną.

—Nematysi jo, — tarė merga. — Jis dveji metai, kai mirė.

Kepurę užsimaukšlinau ir einu sau.

—Palauk! — pašaukė merga. — Šioje vietoje dabar yra daktaras Bruk.

—Kur jis?

—Ve! — tarė.

Dabar aš ir žengiu tiesiai pas jį.

—Stok! — pasakė.

Sustoja.

Dabar užrašė mano vardą, bet aš turėjau raidžiuot. Kitaip, nukirsk jai galvą, ji pavardės neparašys.

Daktaras pasisodino į tokią pat kėdę, kaip plaukų kirpikas. Ir tokią spinksutę kiša prie akies.

Ilašino vaistų. Ir man pasidarė lengva. Akį užlipdė ir liepė čia pat žemai nueit į aptieką vaistų. Re-ceptus parašė du. Užmokėjau pen-kinę. Už vaistus — tik tris dolerius.

Daiva lašino vaistus į akį. Dvi savaites negalėjau eit į darbą.

Ir dabar žinau, kokį baisų progre-są padarė medicinos mokslas...

Henrikas Radauskas

VASAROS DIENA

Derlingi Vasaros plaukai
Kviečių bangom į žemę krito.
Tu rankoj degančioj laiškai
Akordus apgaulingo ryto.

Auksinės žirklės tingiai kirpo
Dangaus avis. Šnerėjo varpos.
Aukštoj tyloj kaip vėjas tirpo
Nebijančios numirti arfos.

Upelis bėgo pagal liepą,
Virpėdamas visom stygom.
Undinė juokdamasi liepė
Pašokt melodijom nuogom.

Klajūnas muzikas girdėjo
Balsus dangaus, vandens ir javo
Ir juos simfonijon sudėjo,
Ir ji šlamėjo ir žaliavo.

POETAI ROMANTIKAI

Melsvą rožių buketą ant stalo
Vakaras pastatė ir pripylė
Rausvo vyno klevui į bokalą
Ir rasom aptaškė žolę tylią.

Ir ištirpo sodai tartum sniegas,
Ir poetai soduose ištirpo.
Jiems užliejo širdį šiltas miegas,
Kur eilėraščiai kaip vaisiai sirpo.

Noko kriaušės, obuoliai ir vyšnios,
Rožių kvapas ant šakelių supos,
Svaigo spalvos vakaro neryškios,
Migo vyno paragavę lūpos.

O poetai plunksnas pasidažė
Į upelį, kurs per dangų bėgo,
Ir sidabro rašalu parašė
Šnerančią poemą apie miegą.

ADOMAS IR IEVA MŪSŲ LAIKAIS

Ima švisti pasaulis blogas,
Jam per veidą liejas aušra,
Triumfuojanti kaip teologas,
Kurs įrodė, kad Dievas yra.

Saulė eina per žalią pievą,
Jos auksinį žingsnį girdžiu,
Šiltas vėjas šukuoja Ievą
Po pražydusiu ievos medžiu.

Spinduliai per bangas nuslysta,
Purpurinė šoka aušra,
Triumfuojanti kaip ateistas,
Kurs įrodė, kad Dievo nėra.

Drąsios burės į ugnį skrenda,
Jų nakties tamsa nepavis.
O Adomas lipa į krantą
Ir pas Ievą neša žuvis.

POETAS HENRIKAS RADAUSKAS, Chicago, Illinois.

POET HENRIKAS RADAUSKAS, Chicago, Ill. His poems appear on this page.

Henrikas Radauskas vidurinioios kartos liet. poetas, Neprkl. Lietuvoje debiutavęs rinkiniu "Fontanas", vėliau per 15 metų periodikoje su poezija retai tesirodė ir reiškėsi daugiau kaip prozos, o ypač puikus poezijos iš rusų, lenkų, vokiečių ir prancūzų vertėjas.

1950 m. išėjusi eilių knyga "Strėlė danguje" buvo tikras poeto šuolis į Parnasą, daugelio kritikų sutiktas entuziastingai. Kiek šis, tiek ir naujas, 1955 m. išleistas rinkinys "Žiemos daina" rodo Radauską meistriškai valdantį tradicinę eiliovimo formą. Radauskas, nesiimdamas problematikos, ieško įmantraus vaizdo ir išreiškia jį žaismingai, neretai su šalta šypsena, galantiškai. Kai kuriomis savo eilėmis Radauskas artėja prie poezijos rūšies, kurią anglai vadina "light verse". Ir tuo jis mūsų poezijoje originalus ir naujas.

Čia spausdinamos eilės paimitos su autoriaus sutikimu iš rinkinio "Žiemos daina".

VAKARAS NEAPOLY

Prisigėręs Lacrimae Christi,
Jis išeina ir ima kristi.
Vėjas vaikšto dangaus gelmėm,
Aptaškytom rausvom dėmėm.
O bella Neapoli!

Jis Venerai puola ant kaklo,
Jis užmiršo amore sacro.
Rausvos lūpos, rausvi laivai,
Ir vulkanas rūksta rausvai.
O amore profano!

Jis mėgina keltis ir griūna.
Rankos glosto dievišką kūną.
Pro erškėčius ir pro vėnis
Tyliai liejas rausva ugnis.
O amore sacro e profano!

Henrikas Radauskas

VISKAS GERAI, KAS GERAI BAIGIASI

RAPOLAS SKIPITIS, Chicago, Ill.

Paleidžiamas Sidzikauskas

Mano reikalai gerėjo. Šiūnėmanas savo pažadą tesėjo. Už savaitės atėjo pranešimas, kad policijon vaikščioti tereikia tik du kartu per savaitę. O už penkių savaitių buvau visai nuo tos prievolės atleistas. Maždaug tuo pačiu laiku buvo atleistas nuo vaikščiojimo į policiją ir Ernestas Galvanauskas. Žurnalistas dr. Kaupas (ne gydytojas Julius Kaupas) nepaklausė Gestapo sakymo vaikščioti į policiją, užtai buvo įkištas į žiaurų kalėjimą Aleksi. Tik didelėm draugų pastangom buvo iš tos bado maravimo vietos išvaduotas, tris mėnesius atkentėjęs. Kas buvo tie "mūsų draugai", kurie, anot šiūnėmano, pasistengė, kad mes buvome Gestape įtraukti į pavojingųjų sąrašą ir todėl turėjome virš metų vaikščioti į policiją, — išaiškinti nepasisėkė.

Dabar susidarė geresni santykiai su aukštu Gestapo pareigūnu direktorium Geisleriu. Šis vyras rodė mums nemažai palankumo. Jau esu minėjęs, kad jis leido mūsų draugijai savo raštuose žymėti, jog direktoriaus Geislerio pareiškimu lietuviai darbininkai turi tokias pat teises kaip ir vokiečiai. Raštu kreipiausi į jį ir Vaclovo Sidzikausko reikalu, kad paleistų iš kaceto. Geisleris paėmė iš manęs raštą, kuriame turėjau įrašyti, jog pats asmeniškai atsakysiu, jei Vaclovas Sidzikauskas, paleistas iš kaceto, nusikals ar pasislėps. Gavęs tokį raštą, Geisleris prižadėjo Sidzikauską paleisti, ir už kokių keturių mėnesių buvo paleistas. Tiesa, Sidzikausko išlaisvinimo reikalu veikė ir R. Sidzikauskienė. Ji prašė buv. Užs. Reikalų ministerio Neuratho ir Vokietijos ministerių tarybos reikalų vedėjo Meisnerio, kad paleistų iš kaceto jos vyrą.

Apie metus laiko mūsų santykiai su Gestapu buvo gana aprimę. Tik mums buvęs palankus Geisleris žuvo kažkur Prancūzijoje nuo pogrindžio kulkos. Jo vieton atėjo daug jaunesnis nacionalsocialistų auklėtinis Volfas. Bet apie jį papasakosiu vėliau. O dabar įterpsiu porą įvykių, kurie buvo kažkaip susipynę su Gestapu ir gerokai padilgino mano nervus. Taigi, pasakojau, kaip buvo.

Laiškas į Stockholmą

Kaip visuomet energijos pilnas ateina į draugiją dr. Petras Karvelis ir konspiratyviai mudviem su Sidzikausku sako:

—Turiu tikrą žmogų, kuris galėtų nuvežti laišką į Stockholmą. Laiškas turi būti paruoštas šiandien, rytoj tas žmogus išvažiuoja.

—Ar tas žmogus pakankamai gudrus ir atsargus, kad pats neįkliūtų ir mūsų neįklampintų? — klausia Sidzikauskas.

—Ar negali būti tas žmogus Gestapo pasiustas, — pridėdau ir aš. — Dr. Karvelis kategoriškai užtikrino, kad tas žmogus šimtu procentų patikimas. Mūsų laiškas bus įdėtas į diplomatinį paketą ir galime būti visiškai tikri, kad bus įteiktas, kam reikia. Mudu su Sidzikausku užsitarėva sau vienu du ir parašėva

laišką mūsų diplomatams demokratinėse valstybėse.

Parašyti teko man, nes Sidzikauskas jau buvo atbuvęs 22 mėnesius kacete, todėl kišti galvą į pavojų buvo mano eilė. Ne tik laišką parašiau, bet daviau ir savo slapyvardį, kad būsimiems laiškam nebereiktų tikros pavardės dėti. Nors dr. Karvelį laikiau praktišku žmogum, nors viskas atrodė saugu, bet kas gali tokiais atvejais duoti šimtaprocentinę garantiją, kad neįkliūsi?! Stengiausi negalvoti apie galimas baistas pasekmes, bet ne taip lengva buvo tų minčių atsikratyti.

Tačiau diena iš dienos tas įkyrus rūpestis mažėjo. "Praeis dar viena kita savaitė ir mes gausime žinią iš Stockholmo, kad laiškas gautas, ir viskas tvarkoj," galvojau didesniai savęs nuraminimui.

Krata

Dienos bėgo. Mūsų draugijoje darbas darbą vijo. Susisiekimai su pagalbos prašančiais darbininkais, su laisvuojų pasauliu, pranešimai Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui negalėjo apsieiti be raštų, sąrašų ir pan., kurie turėjo būti griežčiausiai saugomi nuo Gestapo. Juk ne visus raštus buvo galima sunaikinti. Kiti dar buvo reikalingi. Tokius raštus laikiau portfelyje. Eidamas į draugiją, atsinešdavau tą portfeli su savim, kad kokioj bėdoj galėčiau jį paslėpti arba raštus greitomis sunaikinti. Vieną gražų rytą, 1943 m. vasarą, kaip visuomet, nešinas portfeliu su slaptais popieriais atvykau į draugiją. Čia jau radau Sidzikauską ir mašininkę Šodienę. Vos tik spėjome pasisveikinti, — ogi žiūrėm, kad mūsų draugiją apsupo gestapininkai, o du jau eina pro duris į draugiją. Įėję pasisakė kas esą, įsakė niekam iš draugijos patalpų neišeiti ir pareiškė, kad jie darys krata. Štai įėjo dar ir trečias gestapininkas. Pirmiausia jis ėmė apžiūrėti pačias draugijos patalpas. O draugija tuo metu buvo užėmusi 5 kambarius ir virtuvę. Iš virtuvės buvo užpakalinis išėjimas, o tai pat išėjimas į namų rūšį. Prie priekinių durų pastatė sargybinių. Kai du neprašyti svečiai nuėjo apžiūrėti virtuvės ir užpakalinio išėjimo bei laiptų į rūšį, o trečias šnekėjo su Sidzikausku kambarėly prie virtuvės, — paskubomis įbrukau mašininkei Šodienei savo portfeli ir pasakiau, kad žūt-būt prasiveržtų pro sargybą ir išbėgusi portfeli su raštais paslėptų, o jei neturėtų kur paslėpti, tai kad išimtų iš jo popierius ir sudraskiusi numestų kur į šiukšlių dėžę. Sargybinis šodienę sulaukė ir klausia, ką ji neša portfely. Nabagė šodienė iš išgąščio papliupo verkė, bet galvos neprarado. Ašaromis apsiplūsi rėkdama kalbėjo sargybiniui, kad jos motina yra mirštantė ir kad ji turinti skubėti pas daktarą motinos gyvybei gelbėti. Drebančiomis rankomis pati atidaro portfeli, ištraukusi pluoštą popierių rodo sargybiniui ir sako, kad visi tie popieriai yra jos vyro laiškai iš karo fronto. Sargybinių neabejotinai turėjo paveikti jaunos gražios ponios šodienės gausios ašaros, ir jis leido jai su visu portfeliu išeiti. Visą šodienės pasikalbėjimą su sargybiniu mačiau ir girdėjau, nes buvau vos porą žingsnių nuo pradarytų durų, už kurių visa tai vyko. Ką per tas kelias minutes išgyvenau, sunku apsaityti. Gal panašiai būčiau išgyvenęs, jei tie patys gestapininkai būtų mane pastatę prie sienos sušaudyti, bet šaudyti būtų delse, o paskui pranešę, kad nebešaudys.

Sidzikauskas savo darbo kambarėly turėjo irgi slėptinų raštų. Jis jaudinosi, bet tų raštų iš stalčiaus išimti ir kaip nors sunaikinti negalėjo, nes gestapininkas nuo jo neatsitraukė. Kaceto mokyklą išėjęs Sidzikauskas mokėjo jaudinimąsi slėpti, ir tik man buvo matomas jo išgyvenimas. Gestapininkams jis šypsojosi sau kaip visuomet ir vis grauzė neprinokusį obuolį, kurį kažkur buvo gavusi draugijos tarnaitė Marytė. Po to įvykio Sidzikauskas man papasakojo, kad neprinokusio obuolio biauuri rūkštis neutralizavusi išgąstį...

Gestapininkai landžiojo po visus draugijos patalpų kampus, bet mažai tekreipė dėmesio į raštus. Ypač jie puolė žiūrėti ryšulius bei lagaminus, sudėtus draugijos patalpose. Pravažiuojantieji arba dar neturintieji pastovios buveinės pabėgėliai savo daiktų dalį palikdavo draugijoje. Tuo būdu susidarė draugijoje kaip ir koks daiktų sandėlys. Visus tuos daiktus gestapininkai kruopščiai apžiūrėjo. Užrakintus lagaminus atplėšė. Stalčius irgi liepė atidaryti, bet nei bylų, nei jokių popierių neėmė ir neskaitė. Mudu su Sidzikausku visai apsiraminome, kai pamatėme, kad jiems raštai nerūpi.

—O ko gi jūs, ponai, ieškote? — paklausė Sidzikauskas kratą darančią vyresniąją Gestapo pareigūną.

—Vaistų, — atsakė gestapininkas.

—Jokių vaistų pas mus draugijoje nėra ir negali būti. Kaip jums galėjo kilti tokia mintis? — paklausia gestapo pareigūną, ir jis mums papasakojo štai ką. Eitkūnuose kažkoks Berentas laikas ekspedicijos kontorą. Toj kontoroj buvusi padaryta krata ir rasta lagaminas vaistų, kuriuos Berentas turėjęs persiųsti į Kauną. Tų vaistų siuntėjas buvęs fiktyvus asmuo, o siuntėjo adresas buvęs pažymėtas kaip tik mūsų draugijos buveinė. Gestapas turėjęs patikrinti, ar mūsų draugija nesiverčianti vaistų kontrabanda iš Berlyno į Kauną.

Čia reikia pažymėti, kad vokiečių okupacijos metu Lietuvoj labai trūko vaistų. Už vaistus juodoj rinkoj Kaune mokėjo dešimt kartų brangiau negu jie kaštavo Berlyne. Bet iš kitos pusės, Vokietijos valdžia slapta kontrabandinį vaistų gabenimą į Lietuvą laikė dideliu nusikaltimu valstybei ir smarkiai baudė.

Padarytoji krata parodė, jog mūsų draugija vaistų kontrabanda nesivertė.

"Viskas gerai, kas gerai baigiasi", sako mūsų priežodis. Bet negerai padarė tas, kuris panaudojo visuomeninės organizacijos adresą savo pasipelnymui ir jos prestižui įtarimui.

Vietoj Geislerio paskirtas Gestapo direktorius Volfas buvo tipingas nacių reicho fanatikas. Jis sakėsi esąs kilęs iš vakarų Vokietijos, bet jo kieta laikysena kalinių bei kaceitininkų atžvilgiu daugiau priminė rytų Vokietijos tipą — "prūsoką". Jis buvo mūsų draugijos "globėjas" ligi mūsų pasitraukimo iš Berlyno.

Kartą, rodos, 1943 m. lapkričio mėn., Volfas pakvietė pas save į svečius mudu su Sidzikausku, kaip lietuvių draugijos atstovus. Nuvykova. Prie durų mus sutiko Volfas kažkoks padėjėjas ar adjutantas ir nuvedė į kambarį, kur jau buvo paruoštas stalas su šaltais valgiais, vynu ir kitais gėralais. Tame kambari jau buvo Volfas ir dar vienas gestapininkas. Tuoju buvome pakviesti prie stalo. Buvo ir patarnautojas su baltom pirštinėmis. Susėdę prie stalo užkandžiaudami ir gurkšnodami kurį laiką šnekėjome apie visokius pašalinius dalykus, neliesdami nei mūsų draugijos, nei lietuvių iš viso. Bet po kokios valandos Volfas ėmė mums kalbėti, kad lietuviai permažai rodo palankumo Vokietijai, kad mes turėtume supriasti, jog jei ne nacionalsocialistinė Vokietija, tai Lietuvą būtų bolševikai seniai prariję, kad visuomenės priešaky stovintieji lietuviai inteligentai privalą visokeriopai veikti bei lenkti lietuvių tautą, kad ši parodytų tikrai nuoširdų draugiškumą vokiečiams ir pan. Iš karto nesupratome, ko Volfas iš mūsų nori. Vokietijoje esą pabėgėliai ar darbams atvežtieji dirba, ir gana.

—Quatsch! Man visai nerūpi tie, kurie dirba Vokietijoje. Jie turi tai daryti. Bet aš kalbu apie lietuvių Lietuvoje. Jūs, t. y. Sidzikauskas ir Skipitis turite išleisti atsišaukimą į lietuvių tautą, kad žūtbūtinę kovą su bolševikais vokiečių reichui lietuviai turi padėti be jokių rezervų. Suprantate?

Supratome, kur nesuprasime. Bet teisinomės, kad toks, emigrantų atsišaukimas, kaip turi elgtis tėvynėje gyvenę tautiečiai, neturės jokios reikšmės. Taip pareiškė Sidzikauskas. Pridėjau, kad ir aš taip pat manau.

—Ne jūsų reikalas, ar Lietuvos gyventojai klausys, bet tokį atsišaukimą su judviejų parašais išleisti privalote.

Gynėmės, kiek galėdami. Sakėme, jog pasirašyti nėra prasmės

—Gera, mano ponai, nenorite pasirašyti — nepasirašykite. Bet aš jus įspėju, kad tas atsisakymas gali jums šonkaulius sulaužyti, — visai nevaišingai tarė šeimininkas.

Po to mūsų pasikalbėjimas nebebuvo toks sklandus, kaip pradžioje. Tik Sidzikausko diplomatinis stažas ir įgimta dovana švelniai nušnekėti išgelbėjo tas vaišes nuo visai nejaukaus, jei ne nuo skandalingo galo.

Grįždami namo su Sidzikausku, vežėmės sunkų rūpestį, kada ir koku būdu Gestapas laužys mudviem šonkaulius.

Mudviejų laimei Volfas grasinimas nebuvo įvykdytas. Jau tą patį vakarą, mums grįžus iš Volfos vaišių, prasiėjo pragariškas Berlyno bombardavimas. Miestas degė visą savaitę. Buvo gatvių, kuriomis neįmanoma buvo praeiti dėl ugnies ir dūmų. Vienai bombardavimų bangai prajus, užėjo kitos, ir taip truko kelios mėnesių. Fronto reikalai irgi ėjo blogyn. Ką tokiuo momentu begalėjo padėti naciams mūsų šonkauliai ar net visos lietuvių tautos "palankumas".

JOKUBAS SERNAS

J. KARIBUTAS, Los Angeles, Cal.

Jokubas (Jacques, o amerikonių sutrumpintas į Jack) Šernas, nauja filmų teatro žvaigždė, gimė Kaune, Lietuvoje, 1925 metais.

Aktorius Šerno tėvas, Nepriklausomybės Akto signataras, kilęs nuo garsiųjų Biržų, kurie Lietuvos visuomeninei veiklai davė Bielinį, Galvanauskus, Yčus, Jakubėnus, Sruogas, Šakenį ir daugelį kitų.

Baigęs Biržų pradžios mokyklą, toliau mokytis ir studijuoti Jokubas Šernas išvyko į Rusiją, kur 1914 m. baigė Petrapily teisių mokslus ir grįžęs į Lietuvą apsigyveno Vilniuje. Čia tuojuo išitraukė į visuomeninę veiklą ir aktyviai dirbo visuomeninėje ir politinėje dirvoje, kartu su kitais to meto veikėjais kovodamas dėl Lietuvos Nepriklausomybės.

1917 m. dalyvavo pirmojoje lietuvių konferencijoje ir jos buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą. 1918 m. išrinktas Tarybos sekretorium, pasirašė Nepriklausomybės Aktą. Sekretoriaus pareigas ėjo iki 1919 m., kada buvo paskirtas ministriu (be portfelio).

Aktorius motina — rusų kilmės. Gyvendama Lietuvoje ji taip pat dalyvavo visuomeninėje veikloje, būdama labdaros organizacijų narė ar eidama valdybos pareigas. Jokubui Šernui mirus, ji su sūnum išsikėlė į Paryžių, kur ir dabar gyvena, neužmiršdama Lietuvos.

Būsimasis aktorius vaikystę praleido Paryžiuje, kur ėjo ir pirmuosius mokslus. Kilus karui ir vokiečiams užėmus Paryžių, jaunojo Jokubo motina buvo išvaryta iš buto, jis pats už nelegalią veiklą suimtas ir uždarytas į koncentracijos stovyklą, kur išbuvo pusantrų metų. Paleistas gavo darbo kavinėje "Cafe de la Paix" padavėju. Atliekamų laiku tęsė medicinos studijas.

Filmų aktoriaus karjera prasidėjo nuo to meto, kai viena prancūzų filmu bendrovė pakvietė Šerną pabandyti jėgas jų sukamam veikale "Miroir". Debiutas pavyko. Po to ji pakvietė viena italų filmu bendrovė, duodama rolę filme "Prarasta jaunystė". Paskui gavo kvietimą iš Anglijos filmų bendrovės. Taip ir prasidėjo "gastrolės" ir garsas italų ir prancūzų filmų pasaulyje.

Su J. Šernu pasimačiau vaišingose Warner Bros. studijose, su kuria jis turi pasirašęs sutartį. Vos įžengus jam į aktorių valgyklą ir pasisveikinus, Šernas padarė man labai miela įspūdi: gražiai nuaugęs, simpatiškas, tikro lietuviško veido ir nuoširdumo vyras, bent dešimčia metų atrodąs jaunesniu, negu iš tikro yra. Laisvai kalba, aišku, prancūziškai, itališkai, rusiškai ir angliškai. Tik gimtosios lietuvių kalbos, gyvendamas svetur ir netekęs tėvo, neturėjo progos išmokyti. Bet Lietuvą mini su simpatija ir jausmu. Apie Lietuvą jam daug pasakodavusi motina, kurią, čia įsikūrus, žada atsikviesti iš Paryžiaus. Vedęs jis yra dailią italę Maria Stellą, kuri išsilavinimu ir europietiška dvasia taip pat daro labai malonų įspūdį. Romoje ji pažįsta Lozoraičių šeimą, o su jaunaisiais Lozoraičiais kartu lankiusi mokyklą.

FILMŲ AKTORIUS J. ŠERNAS su žmona Maria Stella "Trojos Elenos" premjeroje.

JACK SERNAS and his wife Maria Stella attend the Global Premiere of "Helen of Troy".

Paklaustas, kaip Šernas pateko į Hollywoodą, papasakojo, kad jis buvęs vienas iš tų naujų Hollywoodo bardų rasti Europoje naujų jėgų.

Kai Šernas vaidino egzamininę rolę Aeneas, studijoje dalyvavo ir Warner Bros. atstovas, kuris jį ir užangažavo filmui "Jump Into Hell".

Svarbiausias J. Šerno pasirodymas yra Warner Bros. filmoje "Helen of Troy", kur jis vaidina Pario rolę su partnere italų aktore Rossana Podesta, vaidinančia Eleną. "Helen of Troy" filmos premjera įvyko 50-tyje kraštų. Tai viena iš žymiausių paskutiniojo meto fil-

mų, pareikalavusi didelio pasirengimo ir daug lėšų. Jack Šernas joje sukuria simpatišką, švelnų ir jaunystę žavintį karaliaus sūnų, tačiau visai galintį būti ir kurį iš Lietuvos istorinių veiklų, pav., Algimanto, herojų.

Per pasimatymą Šernui įteikta dovanėlė — lietuviškais motyvais austas kaklaraištis, kurį jis tuojuo užsirišo ir nusifotografavo. Tas mūsų tautodailės menas jam labai patiko. Prieš išsiskiriant jis pareiškė norą palaikyti kontaktą su lietuviiais.

JOKUBAS ŠERNAS, aktoriaus J. Šerno tėvas, Liet. Tarybos sekretorius ir ministeris be portfelio, 1920. Iš "Lietuvos albumo".

JOKUBAS ŠERNAS, father of actor J. Šernas, General Secretary of The Lithuanian Taryba and Minister without Portfolio, 1920.

DAIL. J. PAUKŠTIENĖ

Televizijos žiūrėtoja / TV viewer

DAIL. J. PAUKŠTIENĖ

DAIL. J. PAUKŠTIENĖ

Vieniši medžiai / Lonely Trees

DAIL. JADVYGA PAUKŠTIENĖ

Jadvyga Dobkevičiūtė Paukštienė (Kauno Meno Mokyklą baigusi 1938 metais) yra viena iš nedaugelio moterų dailininkių tremtyje, pastarųjų metu ypač aktyviai pasireiškusi, dvejus metus iš eilės kasmet surengdama po savo naujausių kūrinių parodą.

1955 m. gruodžio 3—11 (kartu su dail. B. Murinu) Chicagos Maria High School surengtoje parodoje J. Paukštienė išstatė 42 aliejinės tapybos, tempera, akvarėlės paveikslų ir piešinių. Tas gausus skaičius vienerių metų darbų rodo ne tik didelį dailininkės darbštumą, bet ir gyvus kūrybinius užsimojimus bei sėkmingas pastangas susidaryti savą stilių ir "surasti save". Vienas stipriausių rezultatų yra Meškeriojas, kurio spalvų charakteris ypač dvelkia naujumu ir savitumu.

Pažymėtinas dail. Paukštienės tematinio žanro pamėgimas, davęs tokiuos darbus, kaip Apreiškimas, Bėgimas į Egiptą, Pažaislio atlydis ir kt. Laikydamosi impresionistinės mokyklos, dail. Paukštienė daug dėmesio kreipia į spalvų išraišką ir čia. Jos paveikslų nuotaika šilta, giedri ir linksma, nors ji neužsimeria nė prieš tamsiuosius gyvenimo momentus. Nuoširdumu persunktas peizažas savo spalvų niuansais užlieja ir Kauno senamiestį, kaip ir bet kurį gryną gamtos vaizdą. Nepabrėždama reljefo, dail. P. savo piešimo būdu artėja prie neobjektyviojo šių dienų meno, su juo tačiau nesutapdama, nes jos paveiksle matyti ne tik tematika ar turinys, bet ir konkrečios formos.

J. B.

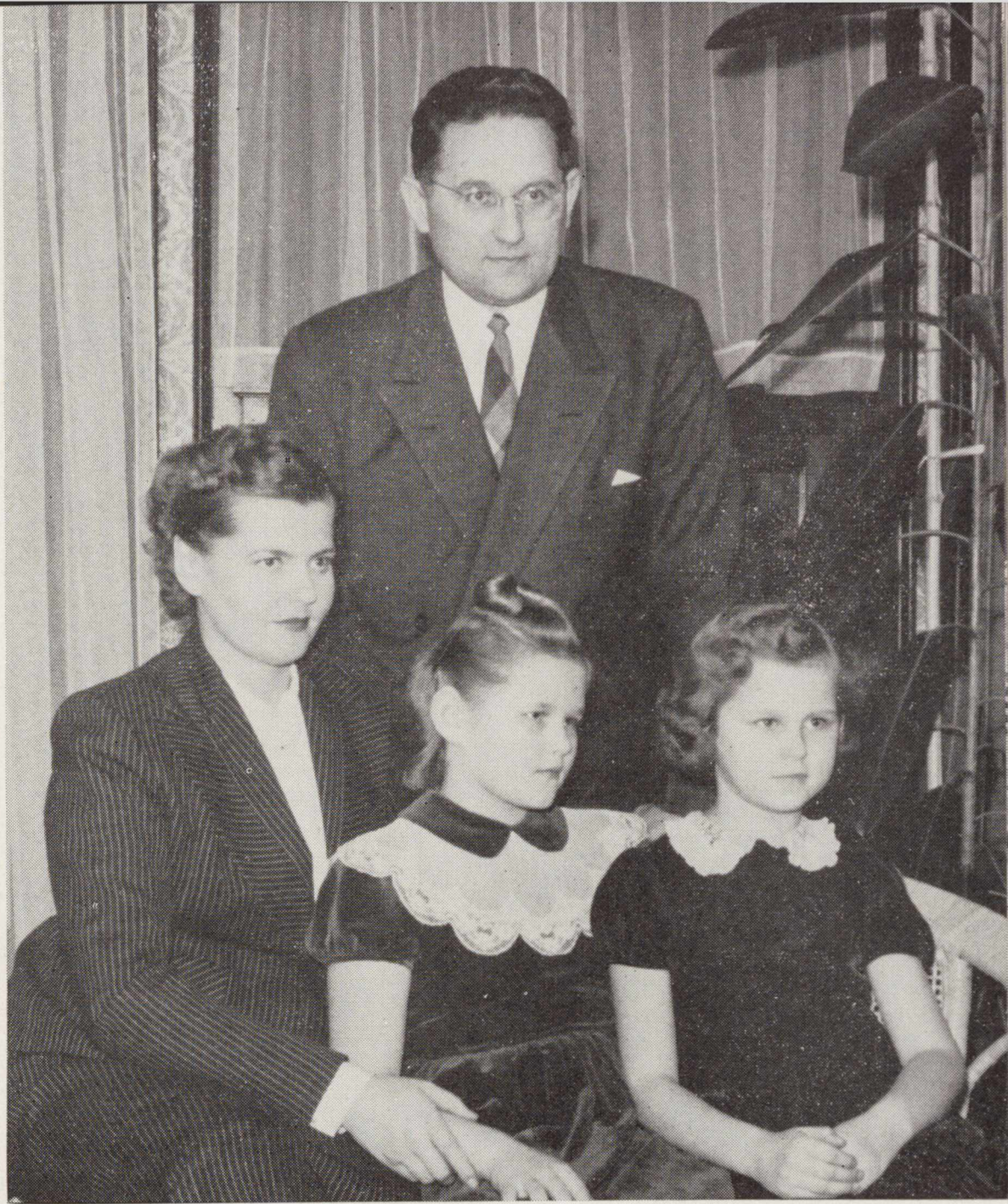
DAIL. J. PAUKŠTIENĖ su sūnum parodoje. ARTIST J. PAUKŠTIENĖ, Chicago, Ill., and her son. Photo A. Gulbinskas

PROF. INŽ. ALFONSAS JURSKIS, Philadelphijos ALIAS skyriaus pirmininkas.
ENG. A. JURSKIS, Philadelphia, Pa.

DR. INŽ. JURGIS GIMBUTAS, Bostono ALIAS skyriaus pirmininkas.
ENG. J. GIMBUTAS, head of the Boston chapter of the American Lith. Engineers and Architects Association.

INŽ. BRONIUS GALINIS, ALIAS Centro v-bos pirmininkas, Boston, Mass., su žmona Irena ir dukrom Jūra ir Giedre.
Foto V. Adomavičius
AMERICAN LITH. ENGINEERS AND ARCHITECTS ASSOCIATION Central Committee Chairman B. Galinis with wife and family.
Foto V. Adomavičius

ALIAS CENTRO VALDYBA. Sėdi iš kairės: J. Rasys- Rasčiauskas, Br. Galinis, J. Mikalauskas; stovi: J. Okunis, V. Izbickas ir R. Budreika. Trūksta J. Vasiliausko.
OFFICERS of the American Lith. Eng. and Architects Ass'n. Foto V. Adomavičius

Lietuviai inžinieriai ir architektai

VLADAS ADOMAVIČIUS

BOSTON, MASS.
Sykiu su kitais savo tautiečiais iš Lietuvos pasitraukę ir kone trečdalis visų jos inžinierių. Atsimename juos stovyklose Vokietijoje, ne tik betvarkiusius elektrą, kanalizaciją, lopusius bombų suplėšytus stogus bei sienas, stiklinius langus, stačiusius paminklinius kryžius, ar arklides vertusius teatrui bei bažnyčia, bet ir vadovavusius stovyklai, kūrusius ansamblį, besireiškusius spaudoje, steigusius technikos, amatų mokyklas, auto-kursus, tarpininkavusius okupacinėse bei IRO įstaigose... Jų dalis atsidūrė JAV-se.

Čia inžinieriai netrukus (1950 m.) atkūrė savo profesinę organizaciją: Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą, sutrumpintai — ALIAS, — kuri savo ruožtu yra Pasaulio Lietuvių Inžinierių Architektų S-gos (PLIAS) dalis.

ALIAS šiuo metu yra įregistruota virš 300 liet. inžinierių bei architektų, išsisklaidžiusių plačioje JAV teritorijoje. Jie yra susitelkę į penkis skyrius: New Yorke (90 narių), Bostone (35), Philadelphijoje (20), Detroito (30), Chicagoje (120).

ARCH. VL. ADOMAVIČIUS daro Athol, Mass. lietuvių bažnyčiai vitražinius langus.

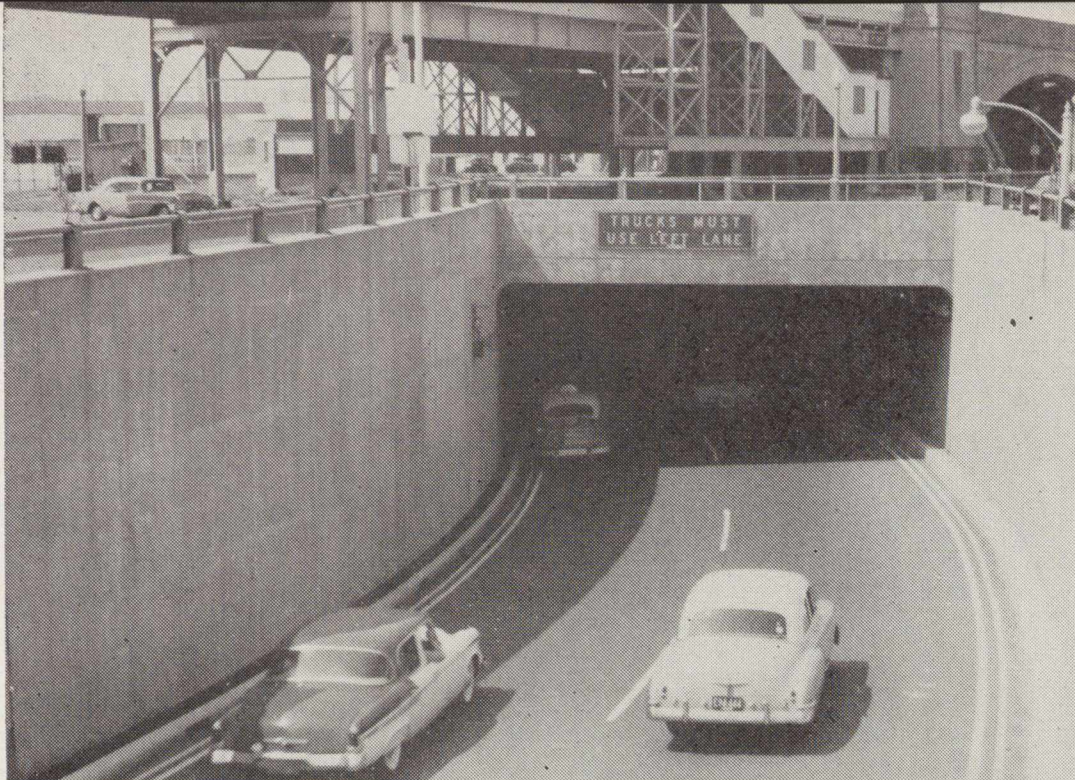
ARCH. V. ADOMAVIČIUS is pictured at work on stained glass windows in Lithuanian church, Athol, Mass.

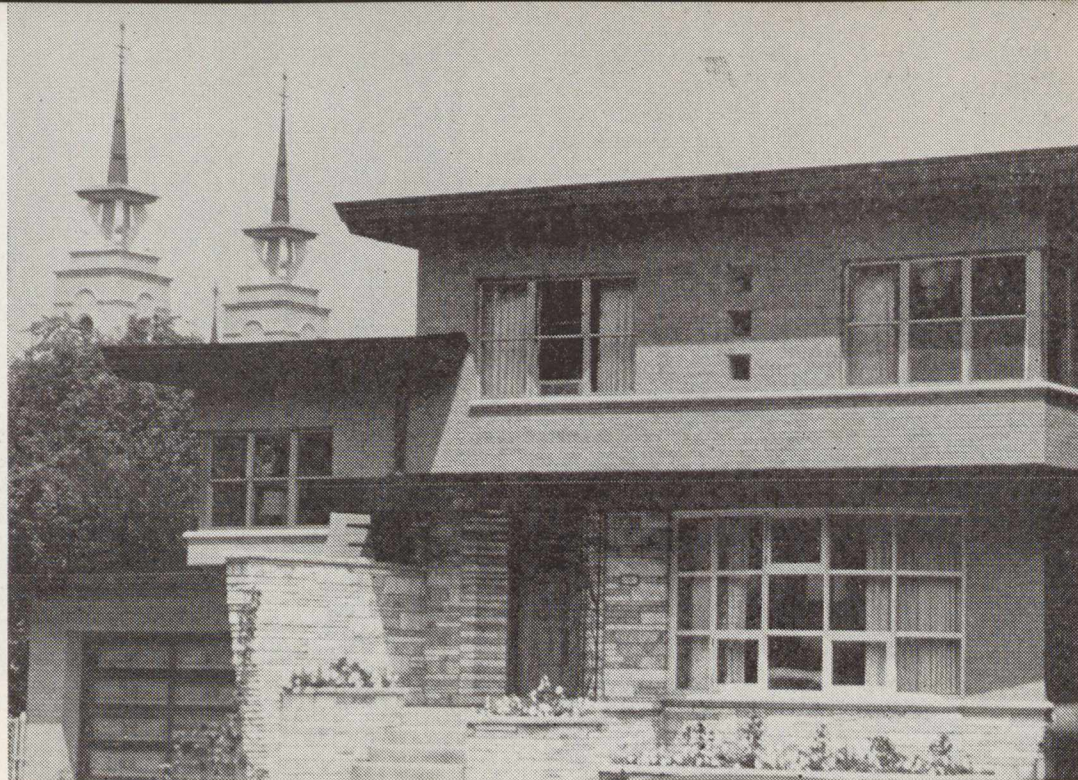
Specialybėmis yra: architektų — 7%, statybininkų — 75%, mechanikų — 5%, elektrikų — 8%, chemikų-technologų — 3% ir kitokių — 2%.

ALIAS kas du metai daro suvažiavimus, perrinkdama centro valdybą; suvažiavimai jau yra įvykę: New Yorke, Chicagoje ir Bostone. Pirmasis ALIAS CV pirmininkas yra buvęs a. a. inž. A. Mačiūnas (New Yorke), antrasis — inž. J. Jurskis (Chicagoje). Dabartinis CV pirmininkas inž. Bronius Galinis, gyvenęs Bostone, atsakydamas į mano jam pateiktus klausimus, vaizdingai nusakė lietuvių inžinierių planus, darbus dabar ir ateityje.

TUNELIS BOSTONE (Storrow Drive 1953 mt.). Projektavo inž. B. Galinis.
BOSTON TUNNEL constructed from plans drawn up by Eng. B. Galinis.
Foto V. Adomavičius

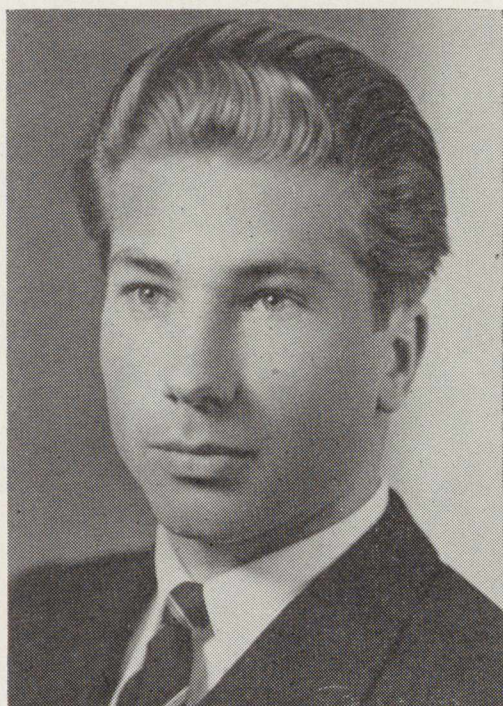

ZIZO VILA Chicagoje. Projektą darė arch. J. Mulokas. Toliau matyti taip pat arch. J. Muloko projektuotos Marquette Park liet. bažnyčios bokštai.
ARCHITECT J. MULOKAS designed this villa in Chicago.

INŽ. STEPAS SMALINSKAS, ALIAS Detroito skyriaus pirmininkas.

ENG. S. SMALINSKAS, head of the Detroit chapter of the American Lith. Eng. and Architects Association.

INŽ. ARCH. JONAS STANKUS, Chicagos ALIAS skyriaus pirmininkas.

ARCH. J. STANKUS, head of the Chicago chapter of the American Lith. Engineers and Architects Association.

ŠV. LAURYNŲ UPĖS vandens išnaudojimo projektas (didžiausias pasauly), Barnhart salos jėgainės vaizdas. Prie šio projekto dirba penki Bostono lietuviai inžinieriai.

VIEW OF BARNHART ISLAND POWERHOUSE, St. Lawrence Power project. This, the largest Hydro development in the world, is being carried out on the U. S. side by the Power Authority of the State of New York under direction of the Boston Engineering Firm Uhl, Hall and Rich, a unit of Chas. T. Main Inc., where Lithuanian engineers — K. Barūnas, R. Budreika, V. Izickas and B. Veitas — are employed.

Pirmasis mano klausimas buvo: — Ar visi lietuviai inžinieriai priklauso Sąjungai?

— Nevisi. Dalis nepriklauso, kadangi nedirba savo profesijoje, nors Sąjungos įstatai tokių už Sąjungos nepalieka. Kiti yra apsigyvenę pavieniui, toliau nuo centrų. Dar kiti — individualistai. Tokių susidaro apie 50 asmenų, kurie stovi nuošaliai nuo organizuotos veiklos.

— Ar dalyvauja ALIAS veikloje vietinės kilmės lietuviai inžinieriai?

— Taip, dalyvauja. Yra veiklūs Sąjungos nariai. Pav., Bostone inž. A. Čaplikas yra skyriaus valdyboje, inž. J. Cheleden Philadelphia sk. garbės narys, veiklus buvo inž. J. G. Sagevičius-Sagys, New Yorko sk. garbės narys (miręs 1954) ir kt.

— Koks yra Sąjungos narių statusas — ar ALIAS auga ar mažėja?

— ALIAS po truputį auga, nes yra prieauglio iš baigusių ar bebaigiančių inžinerijos mokslus. Atrodo, kad 4 metų bėgyje Sąjunga gali padidėti visu 100 naujų narių.

Tolimesniame pokalbyje teko patirti, kaip inžinieriai reiškiasi ir ką dirba.

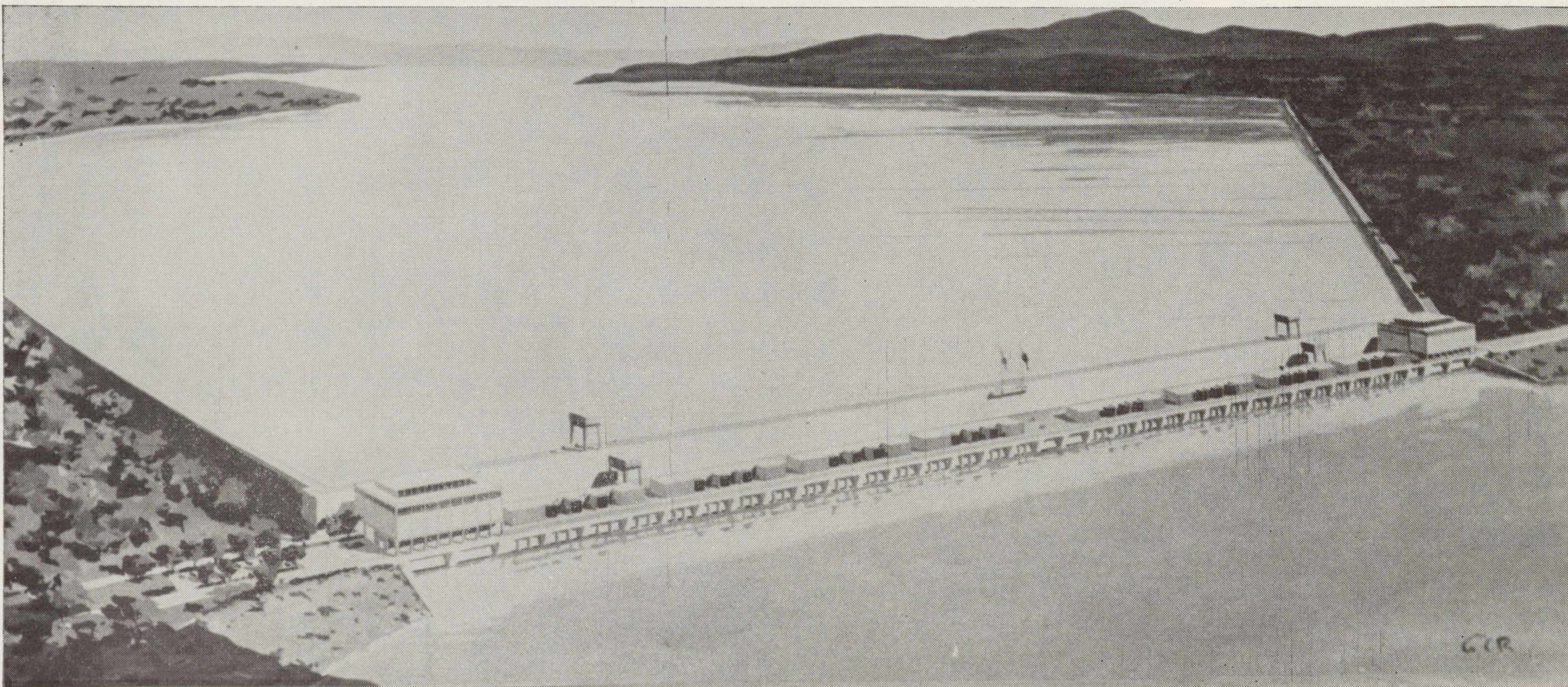
Sąjunga turi savo periodinį leidinį "Technikos žodis", kurį leidžia Chicagos skyriaus spaudos sekcija, redaguoja inž. P. Jūrėnas.

Žymioji mūsų inžinierių dalis savo techniškąjį išsilavinimą yra įsi-

giję dar neprikl. Lietuvos įkurtose mokyklose: Kauno V. D. universitete ir Kauno bei Vilniaus technikuose; kiti — Vokietijoje (ar kitur Europoje), tretį — baigę ar bebaigia mokslus čia — JAV-se. Galime pastebėti, kad išėję Lietuvos mokykias yra gerai savo srity pasiruošę bei išsilavinę ir sėkmingai konkuruoja savo amerikiečius kolegas.

Persijungimas į skirtingus matus, naujus standartus, svetimą kalbą nėra žymiai sutrukdyę jų sėkmi go reiškimosi savo profesijoje. Praktika parodė, kad ir lietuviui užsakytoji apsimokėjo pasirinkti lietuvių architektą, inžinierių bei rangovą, kurių įvykdyti pastatai yra dailūs skoningi, originalūs, artimi mūsų širdžiai, turį lietuviško stiliaus bandymų ir techniškai tobuli.

Šiaip jau daugelis inžinierių dirba amerikiečių įmonėse, jų projektavimo bei vykdymo biuruose, tuo pelnydamiesi savo kasdieninį pragyvenimą. Čia neįmanoma suskaičiuoti ar parodyti tuos jų atliktus bei atliekamus gausius darbus, kuriuos jie yra dirbę ir tebedirba savo darbovietėse per valandų valandas, per dienų dienas New Yorke, Chicagoje, Detroit, Bostone, Philadelphijoje, Clevelande, Baltimorėje, Los Angeles ir kt. Šiuose keliuose vaizdeliuose tematome tik kelis lietuvių inžinierių veiklos sričių įvairumą.

Yra inžinierių, kurie ir savistoviai projektuoja bei vykdo statybas; kai kurie turi savo nuosavas įmones — radijo-televizijos ir pan.

Tačiau inžinieriai, kaip ir kiti sąmoningi lietuvių bendruomenės nariai, nesitenkina vien darbu savo profesijoje. Jie plačiai reiškiasi ir visuomeniniame bare: yra aktingi organizacijose, bendruomenėje, sambūriuose, dažnai užimdami vadovaujančias pareigas. Jie remia BALFą, Vasario 16 gimnaziją, šelpia per savo turimą Šalpos Fondą savo darbingumo nustojusius kolegas. Taip pat per savo Išvežtųjų ir Ištremtųjų Lietuvių inžinierių ir Architektų Vardo Stipendijų Fondą išlaiko technikos mokslus beinančius jaunuosius (Vokietijoje), kurių pirmasis jau baigia diplominį darbą.

ARCH. ANTANAS VARNAS, New Yorko ALIAS skyriaus pirmininkas.

ARCH. A. VARNAS, head of the New York chapter of the ALIAS.

Lietuviai inžinieriai Amerikoje, bedirbdami techniškuosius darbus, besitobulindami bei bestudijuodami naujus, pažangesnius technikos mokslo metodus, mano, sugrįžę išlaisvinton Lietuvon, tąjį visą savo patyrimą pritaikyti atstatant šiuo metu priešo alinamą, skurdinamą ir griaujamą savo tėvynę.

Gali būti, kad bolševikai Lietuvoje paliks kokį naują strateginį plentą, tobulai įrengtą NKVD kalėjimą, gausybę menkos vertės "vadu" paminklų, gal dar vieną dangoraižį Vilniuje (kaip kad jau yra pastatę Varšuvoje, Rygoje, Taline...), begadinantį savo nedailia architektūra miesto vaizdą... Bet jie tikriausiai paliks neišbrendamo purvo kelius tarp vargo kolchozų ir skurdo miestelių. Paliks nuelektrintus miestus. Viename kambary kelių šeimų sistemos butus. Sugriuvusį transportą. Išmontuotus ir "plačion tėvynėn" išgabentus fabrikus. Po antrojo karo dar nespėtus atstatyti tiltus... Be remonto griūvančius, stachanovietiškai pastatytus trobesius...

Mūsų čia esančių inžinierių ir architektų pirmoji šventoji pareiga ir bus, sugrįžus visas savo pastangas bei sugebėjimus nukreipti tam Tėvynės atstatymo darbui...

MORNINGSIDE GARDENS, N. Y. C., butų kolonija, kurios pastatų konstrukciją suprojektavo inž. J. Valaitis.

ARCHITECT J. VALAITIS' drawing of apartment building project in Morningside Gardens, New York.

SAO PAULO, Brazil, lietuviško jaunimo būrelis Šv. Juozapo liet. parapijoje, Vila Zelina, Dešinėje Motina M. Aloyza, viešnia iš Pittsburgo, JAV, ir jos draugė Sesuo M. Regina.

Visi šie moksleiviai nori susirašinėti su JAV lietuvių moksleiviais.

Laiškus rašyti laikraščio "Mūsų Lietuva" adresu: Caixa postal 4118, Sao Paulo, Brazil, S. A.

LITHUANIAN YOUNGSTERS belonging to St. Joseph's Parish Vila Zelina in Sao Paulo, Brazil.

♦ **BOSTON, Mass.**, Lietuvių Dramos Sambūris, vadovaujamas Antano Gustaičio, režisuojant Aleksandrai Gustaitienei, pernai gruodžio mėn. suvaidino komediją "Raudonasis vynuogynas" (iš latvių k. vertė Br. Mickevičius). Vaidino H. Kačinskas, R. Norvaišaitė, Kazys Barūnas, A. Vileniškis ir Zita Zarankaitė. Dekoracijos — dal. V. Vizgirdos. Nuotraukoje — po vaidinimo aktorius ir režisore sveikina J. Andrius (kairėje). Bostoniečiai tą komediją pakartojo Brooklyne, N. Y., "Darbininko" vakare.

LITHUANIAN DRAMA WORKSHOP headed by A. Gustaitis and directed by Mrs. A. Gustaitis. Group enacted Latvian comedy "Red Vine" in Dec. of last year.

VEIDAI IR VAIZDAI

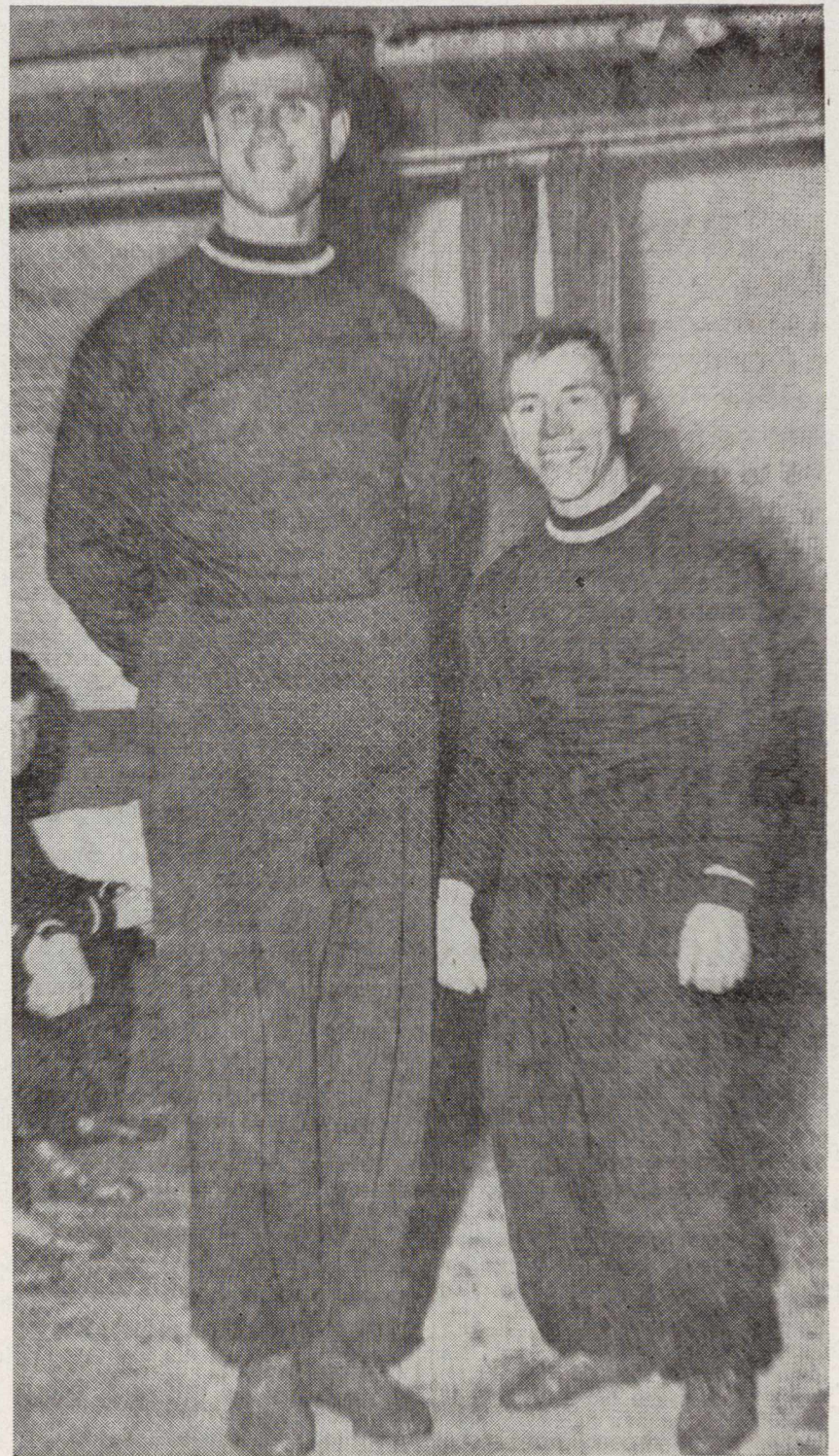
VORKUTOS ORKESTRANTAI, kurių tarpe yra vienas lietuvis (trečias iš kairės). Taip vadinamos Vorkutos operos orkestrantų tarpe apie penktadalis esą lietuviai. Paskutinėmis žiniomis Vorkutoje esą apie 3.500 lietuvių.
(Nuotrauka gauta per Eltą)
A BAND IN VORKUTA, USSR. One of members is Lithuanian. According to latest figures, 3,500 Lithuanians are deportees in Vorkuta.

PHILADELPHIA, Pa., komitetas neturtingiems studentams šelpti. Iš d. į kairę: J. Augaitytė, plk. A. Gaigalas, seselė Bernarda, A. Jurskienė, Elena Schuhienė. Stovi: P. Čekotienė, P. Kiaulėnienė, L. Kiaulėnas, choro vedėjas, M. Vasiliauskienė, A. Smalytė, Z. Ramanauskienė, inž. prof. Jurskis, inž. Ramanauskas, Gaigalienė. COMMITTEE to aid needy Lithuanian students in Philadelphia, Pa.

CHICAGO, Ill., P. Šaltimiero radijo valandėlė, veikusi nuo 1936 m., gruodžio 30 nutilo. Valandėlė buvo 5 kartus per savaitę; ji buvo labai populiari senųjų ateivių tarpe.
THE ŠALTIMIERAS RADIO HOUR, active in Chicago since 1936, was discontinued last Dec.

ALGIRDAS SOČIKAS, 1953 ir 1955 m. Europos sunkaus svorio bokso čempionas, kai jis su kitais 12 sovietų boksinių rungtis Londone 1955 m. spalio mėn. Šalia jo stovi plunksnos svorio čempionas V. Stolnikovas.

HEAVYWEIGHT TOWERS OVER FEATHERWEIGHT. Boxers were two of twelve from the Soviet Union in matches held in London last year. Left is Lithuanian Algirdas Sočikas, European heavyweight title holder 1953 and 1955. Featherweight is V. Stolnikov.

BROCKTON, MASS., ateitininkai sendraugiai. Iš kairės (sėdi): A. Sužiedielienė, J. Jakavonytė; stovj: S. Eiva, K. Keblinskienė, J. Kucinas, P. Keblinskas, J. Eivienė, kun. J. Švagždys, Z. Kucinienė, sekretorė, prof. B. Vitkus, pirmininkas, F. Stundžia.

MEMBERS OF THE ATEITININKAI organization of Brockton, Mass.

Foto L. Reivydis.

AGOTA (Girskytė) ir ANTANAS GILIAI, Los Angeles, Calif., su savo giminaičiais, atsi-kviestais iš Vokietijos. Sėdi: Agota Gilienė ir Sofija Girskytė Žygajtienė; stovį: Jonas Girskis, Alfonsas Girskis, Antanas Gilis ir Antanas Žygaitis. Priešais Žygajčių dukrelės Jolda ir Silvija. Giliai yra duosnūs aukotojai bažnyčios reikalams. Pernai jie paaugojo Los Angeles lietuvių parapijai namus, kur įsikūrė seselės mokytojos. Agota Girskytė Gilienė yra Stasio Girėno (susilietuvinusio iš Girskio) sesuo. Girskiai ir Žygajtienė—brolio vajikai.

AGOTA AND ANTANAS GILIAI, Los Angeles, Calif., with family relations from Germany. Agota is sister of Lithuanian flier Stasys Girėnas.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

—**Kongresmanas Patrick J. Hillings** da-lyvaus ir pasakys kalbą Los Angeles ALT rengiamame Vasario 16-tos minėjime. Mi-nėjimas įvyks vasario 18 d. 7,30 val. p. p. Patriotic Hall salėje, 1816 S. Figueroa.

—**Dr. Kazys Alminas**, Santa Monica, Cal., išrinktas AL Bendruomenės L. A. apylinkės pirmininku.

—**Dainininkė E. Rūkštelienė** gražią solo programą atliko Los Angeles Radijo valan-dėlės parengime, įvykusiam sausio 29 d. Radijo valandėlės dir. B. Gediminas pada-rė programos veiklos apyskaitą. Valandėlę visokeriopai remia visi L. A. ir apylinkės lietuviai.

—**L. Vyčių 133 kuopos** naują valdybą sudaro: pirm. Petras Barkauskas, vicepirm. J. Peters ir Eddy Bartkus, sekr. V. Ado-maitis, išd. Helen Nashlėnas, maršalkos—J. Antanavicz ir Joe Barkauskas.

—**Vadovaujamas poetės D. Mickutės-Mitkienės**, L. A. Dramos mėgėjų būrelis per Atvelykį pasirodys su "Atžalynu".

—**Juozas Kojelis** persikėlė į naujai įsi-gytus namus 946 North Ardmore, Holly-wood, Calif.

—**Komp. J. Bertulis**, 10040 So. Hobart Blvd., Los Angeles, Calif., susitaręs su buv. Klaipėdos Konservatorijos direktorium, šių metų liepos 1 d., per Dainos šventę, or-ganizuoja pirmosios laidos 25 metų sukak-tinį alumnų suvažiavimą. Dėl platesnių in-formacijų kreiptis pas J. Bertulį.

"**Lietuviškoji Čikaga**", tokiu vardu Balys Brazdžionis parengė 2 valandų spalvotą kultūrinę filmą iš 1955 m. Chicagos kultū-rinių įvykių. Filma pirmą kartą bus rodoma Lietuvių Auditorijoje kovo 11 d. Filma yra ne tik įdomi dabar pasižiūrėti, bet ir brangus kultūrinis dokumentas ateičiai.

—**K. G. F. Jonaitis**, Tuscon, Ariz., at-siuntė 10 dol. garbės prenumeratą 1956 metams.

—**Z. Krumin**, Beaumont, Calif., sumokė-jo 10 dol. garbės prenumeratą 1956 m.

—**C. Gordon**, Santa Monica, Calif., at-siuntė garbės prenumeratą 1956 metams.

—**J. Jurašunas**, Philadelphia, Pa., užsi-sakydamas LD 1956 metams, užsakė LD do-vanų Elenai Hoffmann, Vokietijoje, ir 1 dol. paaugojo LD reikalams.

—**Atnaujindami prenumeratas**, užsisakė knygų: V. Šilėnas, Berwyn, Ill., už \$13.00, K. J. Ruokis, Little Falls, N. Y., už \$10.00, Mrs. F. Goodwill, Hollywood, Florida, už \$8.50, A. Krizan, Barberton, Ohio, už \$7.00, Miss A. Karns, Miami, Fla., už \$6.50.

DAINININKO STASIO BARANAUSKO KONCERTAS

"Lietuvių Dienų" redakcija ši pavasarį, balandžio 22 dieną rengia didelį dainos ir literatūros koncertą. Dainų programą atliks žymiausias šių dienų lietuvių daini-ninkas tenoras **Stasys Baranauskas**, atvykęs iš Chicagos. Išgarsėjęs Vokietijoje, koncer-tavęs Anglijoje, Kanadoje ir Jungt. Ame-rikos Valstybėse, dainininkas Baranauskas yra nepaprastai pamėgtas klausytojų ir labai gerai vertintas mūsų ir svetimtųjų muzikos meno kritikų.

S. Baranausko balsas yra galingas, diapo-zonas platus, tembras malonus. Jo dainuo-jamos liet. liaudies dainos skamba žavin-gai, jo pasaulinių kompozitorių ir operų arijų atlikimas prilygsta geriausiems dai-nininkams.

Literatūrinėje programos dalyje dalyvau-ja rašytojai Danutė Mickutė-Mitkienė, Elena Tumienė, Jurgis Gliuda, Juozas Tininis ir Bernardas Brazdžionis.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

Parodykit realų liet. gyvenimą

Tamstų leidžiamu žurnalu, kaip turinio, o taipgi formos atžvilgiu esu patenkintas. **Pageidaučiau**, kad žurnalas atvaizduotų daugiau realų lietuvių gyvenimą, atseit, kaip kas sau duoną pragyvenimui užsidirba, na, žinoma, pavaizduojant ir mate-rialinius rezultatus.

Aš žinau Kanadoje, kur buv. Lie-tuvoje Valst. gimnazijos mokytoja, dabar žydų ligoninėje spaudyklos valo, kunigas dirba su kastuvu prie geležinkelio, apskr. agronomas dur-nių ligoninėje bliūdus plauna, bur-mistras liejykloje vagonams ratus lieja ir t.t.

A. K.

Boston Bar, B. C., Canada

Svetlana Beriosova (Beržaitytė)

Ačiū už Lietuvių Dienų sausio numerį. Iš visų svarbių ir įdomių dalykų įdomiausias man buvo trumpas paminėjimas Svetlanos Berioso-vos su jos puikiais paveikslais.

Aš ja susidomėjau jau 1949 me-tais, kada ji buvo Londono Metro-politan Baletu puikiausioji balerina. Žinoma, sekiau ją tik per laikraš-čius, kaip man artimą žvaigždę, nes ji visam pasauliui sakėsi, kad ji yra Lietuviškai - Prancūziškos kilmės. Anglų spauda ją gerbė kaip Baletu Princesę ar karalaitę. Ji ypatingai pasižymėjo kaip Gulbių Ežero ka-ralienė, o taipgi puikiose rolėse Syl-vijos ir Šešėlio.

Paskui jos vardo nebemačiau ang-lų laikraščiuose. Norėčiau daugiau apie ją patirti, ypač jos lietuvišką vardą ir pavardę. O tuo tarpu, jei-gu ją pamatysite, pasakykite jai, kad aš, senas lietuvių poetas, ją gerbiu, džiaugiuos, kad ji atvyko A-merikon, drebu, kad jos neprarytų Hollywoodas, linkiu jai pasisekimo kaip širdžių karalaitėi ir bučiuoju jos abi rankutes.

Kl. Jurgelionis, Chicago, Ill.

P. S. Beje, 1949 metais Australi-jos skulptorius Arthur Fleischmann Londone darė Svetlanos skulptūrinį portretą su gubės papuošalu ant galvos. Svetlana tada buvęs 21 me-tų amžiaus. Ar tas skulptūrinis port-retas buvo baigtas ir ar gerai išėjo?

Red. prierašas. Apie Svetlaną, jos kilmę, pavardę, tėvą, jos karjeros kelią B. Raiša 1953 plačiai rašė Dirvoje; 1955 m. Alg. Gustaitis pastarųjų gastrolių proga rašė Naujienų Literatūros priede. Po gastrolių ji su trupe vėl grįžo į Londoną.

Apie minimą skulptūrą gal kas iš skai-tytojų žino.

neužmirškite atnaujinti LIETUVIŲ DIENŲ prenumeratą

STASIO GIRĖNO SESUO AGOTA GILIENĖ savo brolio sūnums rodo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklą Chicagoje.

AGOTA GILIENĖ, sister of ill-fated Lithuanian flier Stasys Girėnas, shows monument erected to Darius and Girėnas to the latter's sons.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Viešpaties Angelas. Maldų knygelė vi-siems. Parengė kan. A. Sabaliauskas. Kal-bą tikrino Dr. A. Salys. Naują laidą išleido E. Vilutis, 3808 Alder St., E. Chicago, Ind.

Ignas Šlapelis, **Juozas Pautienius**. I. Me-no raida. II. Forma. III. J. Pautienius. IV. Užbaiga. Iliustruota moderniojo meno ir Pautieniaus kūrybos monografija. Didelio formato, įrišta. Išl. Liet. Knygos Klubas.

V. Krėvė, **Milžinkapis**. Išleido "Tėviškė-lė", 20 psl., 1955.

Jurgis Gliuda, **Raidžių pasėliai**. Roma-nas. Išl. Liet. Knygos Klubas Chicagoje, 312 psl., 1955. Viršelis B. Murino. \$3.00.

Gustave Flaubert, **Ponia Bovary**. Roma-nas. Vertė A. Rūta. I ir II d. Nidos knygų klubo leidinys, London, 1955.

Jurgis Jankus, **Senas kareivis Matatutis**. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepada-rė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. Terra. 1955. 239 psl. Kietais viršeliais, 3 dol.

Kazys Bradūnas, **Devynios baladės**. Po-ezija. Išl. Liet. Knygos Klubas. Aplankas dail. V. Petravičiaus. 141 psl., 2 dol.

Jonas Mekas, **Semeniškių idilės**. 24 eilė-raščiai gamtos temomis. Išleido "Aidai". 1955, 62 psl., 1 dol.

Liūnė Sutema, **Tebūnie tarytum pasakoj**. Poezija. Iliustravo V. Ignas. Išl. Terra, 54 psl. Kaina nepažymėta.

Henrikas Radauskas, **Žiemos daina**. Eilė-raščiai. Išleido Vytautas Saulius, Chicago, Ill., 1955. Didelio formato, gero popie-rius, įrišta kietais viršeliais. Leidėjas: 704 North State St., Chicago, Ill. 80 p, 3 dol.

Czesław Miłosz, **EPOCHOS sąmoningumo poezija**. Su autoriaus įvadu. Vertė ir reda-gavo Juozas Kėkštas. Užsklandos žodis A. Nykos Niūno. Su autoriaus portretu. Ap-lankas K. Janulio. "Lit. Lankų" Bibliote-ka", Nr. 1. Buenos Aires, 1955. Didelio formato. Kaina nepažymėta.

Anatolijus Kairys, **Laisvės medis**. 4 veiks-mų istorinė pjesė. Išleido Nemunas. 120 psl., 1 dol.

Jos. Schrijvers, C. SS. R., **Meilės prakti-ka**. Iš prancūzų k. vertė O. Labanauskaitė. Išleido Immaculata, Putnam, Conn. 248 psl. Kaina 2 dol.

LIETUVA. Vaizdų albumas. Nuotraukos Vytauto Augustino. II laidą išleido "Atei-tis". Didelio formato, įrišta. Aplankas dail. R. Viesulo. 120 psl.

K N Y G O S IŠLEISTOS LIETUVOJE

Turime įvairių lietuvių kalba knygų, išleistų Lietuvoje.

Dabar galima įsigyti. Prašome pa-reikalausti katalogo veltui adresu:

IMPORTED PUBLICATIONS & PRODUCTS
4 West 16th Street
New York 11, N. Y.

JUOZAS KAJECKAS (first from left), adviser to the Lithuanian Legation at Washington, delivered speech at Christmas Pageant of Peace ceremonies. Delivering closing speech is Utah's Senator Watkins. Attending J. Kajeckas with Lithuanian national flags are Asta and Almis Vitėnas.

JUOZAS KAJECKAS (pirmas iš kairės), Lietuvos Pasiuntinybės patarėjas Washingtone, pasakęs kalbą Christmas Pageant of Peace iškilmėse. Momentas vaizduoja senatoriaus Watkins, Utah, kalbą iškilmių uždarymo metu Ellipsos scenoje. Prieš Kajecką stovi jo palydovai su tautinėmis vėliavėlėmis — Asta ir Almis Vitėnai.

LITHUANIA SHALL NOT PERISH FROM THE EARTH

NEW YEAR'S GREETINGS TO THE AMERICAN PEOPLE

on behalf of **P. ŽADEIKIS**, Minister of Lithuania
by **Mr. J. KAJECKAS**, Counselor of the Legation, Washington, D. C.

First of all, I wish to express my sincere gratitude for the wonderful opportunity accorded me by Christmas Pageant of Peace to address the American people on behalf of the enslaved people of Lithuania. It is indeed an honor and a great privilege to speak to you from the foot of a monument dedicated to the Father of this great country. Nearby, there stands a monument dedicated to another great American who said that a nation guided by its trust in God would not perish from the earth.

More than four thousand miles from this spot, there live the freedom-loving Lithuanian people. They lost their God-given rights and liberties temporarily as a result of an unscrupulous aggression. Many of Lithuania's unfortunate sons and daughters have found in this country a secure haven from this aggression. America has always supported the hopes and efforts of the Lithuanian people, has sympathized with their plight, and condemned aggression wherever it appeared.

On this New Year's Day the heartfelt thanks of the people of my enslaved land go out to America — to its leaders — its senators and congressmen, to its governors and mayors, but above all to the Common Man of America, who has always believed that the inalienable rights of "life, liberty, and the pursuit of happiness" belong to *all* men. Our earnest prayer is that God during the coming year may grant universal peace which the American people so greatly desire and for the attainment of which they spare no efforts. May a peaceful world based on freedom, decency and justice crown your efforts. May the day approach when my captive people shall be freed from bondage and all people can live together in peace under God.

DEMAND TYRANTS WITHDRAWAL

From the ALT Declaration

The struggle against the despot is difficult. But let us not forget how our compatriots are suffering under Bolshevik rule.

We can shorten the term of their oppression by doing the following:

1. Protesting against the illegal seizure of the Republic of Lithuania;
2. Demanding that the Communist occupants cease persecuting and exterminating the people of Lithuania;
3. Broadcasting to the American people news of Soviet wrongdoings in Lithuania;
4. Urging the American Government to bring the Lithuanian situation to the attention of the United Nations and of every international body, wherever there is contact with the Soviets;
5. Opposing concessions to Russian imperialism, which is foreign to the morality and justice of the civilized world;
6. Continuing to demand that the tyrants withdraw from the free territory of Lithuania.

To organize and achieve these ends, financial support is necessary. Therefore, all Lithuanians, on the occasion of the 16th of February, are asked to make a contribution.

**EXECUTIVE COMMITTEE,
LITHUANIAN AMERICAN
COUNCIL**

L. Šimutis, President
A. A. Olis, Vicepresident
Dr. P. Grigaitis, Secretary
M. Vaidyla, Treasurer

MARIJA GIMBUTAS, Dr. Phil., Boston, Mass., Research Fellow of Harvard University in Archeology of Eastern Europe, Member of Harvard Faculty. At present working on a project entitled "The Prehistory of Eastern Europe", of which Part I will appear in 1956, published by Harvard University. Recently several of her studies on the archeology of the Baltic area and Eastern Europe were published in Encyclopaedia Britannica, Journal of World History (UNESCO, Paris), Proceedings of the Prehistoric Society (London), Man (London), American Anthropologist and Archeology (USA).

DR. MARIJA GIMBUTIENĖ, Boston, Mass., mokslininkė ir kultūrininkė, šiuo metu Bostono Kultūros Klubo pirmininkė. Baigusi Vilniaus universitetą, daktaro laipsnį gavo Tuebingeno un-te 1946 m. už veikalą "Laidojimasis Lietuvoje priešistoriniais laikais". Perijodikoje daug rašė iš Lietuvos priešistorinių laikų, nagrinėdama baltų gyventus piktus, mūsų protėvių pažiūras į mirtį ir sielą ir kt. Netrukus Harvardas išleidžia veikalą "The Prehistory of Eastern Europe". Čia spausdinama ištrauka yra iš veikalo apie senovės liaudies meną ir jo simbolius.

ANCIENT FOLK ART AND SYMBOLISM

DR. MARIJA GIMBUTAS, Boston, Mass.

The twentieth century with its mechanical progress and urbanistic culture found its way into the archaic nooks of Europe. Folk art is dying by degrees with each generation, in every nation. With it disappear precious relics of ancient folk art, which are instrumental in tracing the origin and meaning of many riddles concerning pre-Christian religion and prehistory.

Folk art in its primordial stage was an expression of religious feeling. This art is mostly characterized by geometrical motifs, plant and animal life motifs. Valuable evidence of ancient forms has been preserved by Lithuanian folk art, of which a few illustrations are presented herewith.

For generations the same forms have persisted, there being hundreds of examples available as proof of their survival. The same elements keep recurring throughout thousands of years; their origin can be traced to the late Stone Age, while the last remains are found in the twentieth century. These are the relics of symbolic art which began with the origin of farming and continued so long as the conservative spirit of the peasant endured. Through the ages not the form but the symbol lived on. Therefore, an understanding of symbols is helpful for the reconstruction of ancient religion. Symbolism, which has drawn and ingrained the entire wealth of geometric, plant and

animal ornaments, provides the clearest insight into the tie between folk art and the ancient past.

In examining the symbols of folk art and of prehistoric art, we come to the conclusion that symbols formed elements in a well ordered system. At any rate, they were not spontaneous, unconnected inspirations without meaning. This is largely evidenced by early historic sources, folklore and ancient folk customs.

1. The Concept of the Two Poles and Cosmic Rhythm

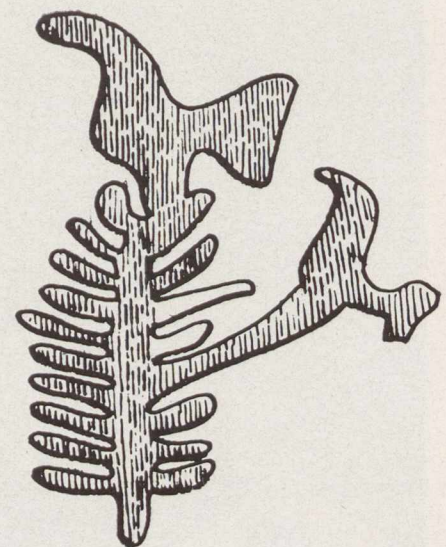
The concept of the two poles of nature represents the most dominant and ancient element in the folk art of all European peoples of the various eras. Some symbols belong to the masculine element of nature; others belong to the feminine element. Some symbols belong to the sky or the sky-god; others — to the mother earth-goddess.

The feeling of cosmic rhythm and the masculine element embraces the dynamic bodies symbolized in folk art, whose movements are represented by the circle or wheel—spiral, surging, vibrating motion. These circles assume all sorts of shapes — orbs, eyelets, suns, stars, moons, helices, arches, swastikas, crosses. Outstanding in this family are the orb or the cross-head within a circle, most vividly reflecting the dynamism of the sky. In primitive man's view, it was the sky which turned around its axis, rather than the earth on its axis. The sky, the firmament, was the most dynamic phenomenon. On the other hand, the earth, the surface soil was the most static phenomenon. The sky presented other dynamic and very clearly observable bodies. For instance, the sun which arrived each morning and disappeared for the night, only to reappear the next day; the moon, likewise the sky traveler which periodically changed its shape from the crescent to the full moon and then disappeared for a while; also the morning star, the lodestar and the evening star which mysteriously moved about the sky.

The cross inside a circle or standing alone, seemingly resting on all four corners of the "world"; or the swastika, seemingly hanging on the firmament, — both these symbols forcefully press or urge the blessed movement of the sky firmament and of the "world", as there is no life without dynamics. By depicting these mobile geometric bodies it was intended to maintain and inculcate permanent life.

Other symbols inherited from prehistory depicted male animals and birds — the moose, the bull, the goat, the ram, the stallion, the rooster, the swan and other small birds. These symbols visibly expressed the forceful and vital energy which influenced the development of life in the cosmic world. Male animals and birds of the symbolic art of prehistory are inseparable from the symbols of the circle family.

Even the color of these animals and birds was that of the "heavens" — viz., white or gold. To this day therefore, it is the white horse, rather than a multicolored one, that survives in popular folklore. The passionate nature of these animals and birds have a divine significance. The bellowing of the bull, for instance, is associated with

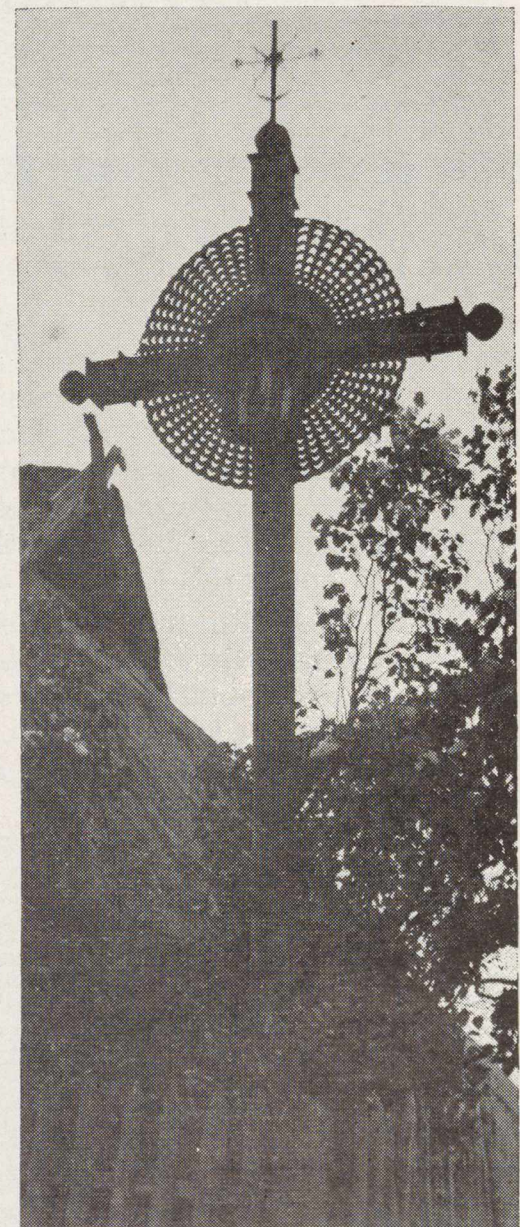
Bronze Age rock-engraving: a tree associated with birds.

Bronzos amžiaus raiziny su medžio ir paukščių kontūrais.

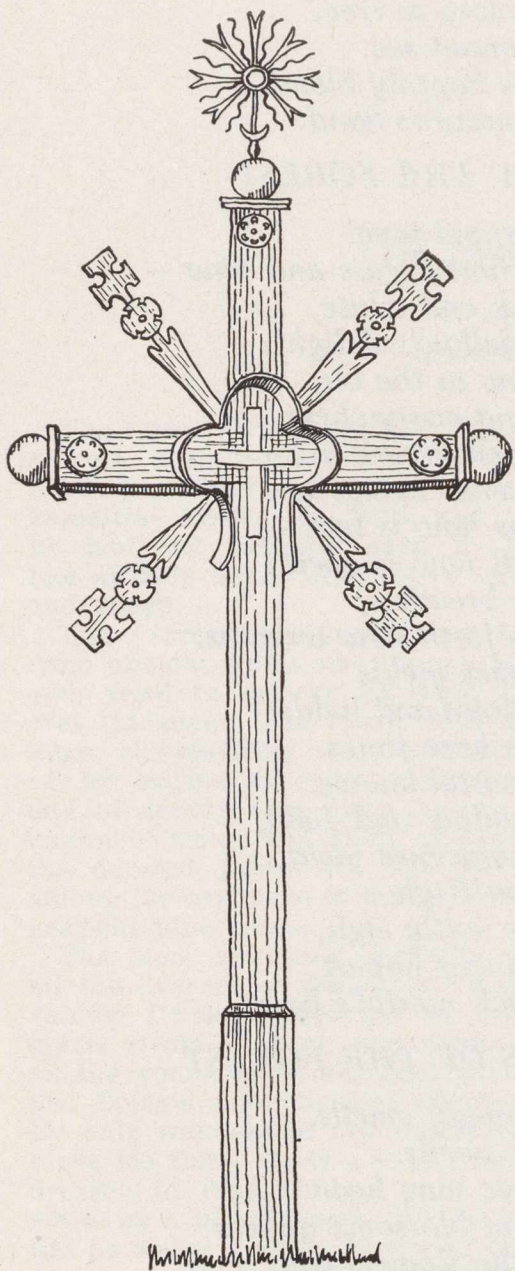
thunder, the voice of the sky with deity; the prophetic crowing of the cock signifies the periodicity, the regular awakening of nature or the change of weather.

The serpents, snakes, toads and other representatives of the reptile family are mysterious carriers of the force of vitality in folk art and in religion. These reptiles particularly represent the principle of *l i b i d o*. These creatures were believed to be exercising a great influence on the development of man, animal and plant life, over the entire cosmic life.

The earth with her hills, stones and plants belongs to the feminine class. The birth-giving feminine element, the mother, in folk art is more felt than visible. Its fruit — the plant rising from the soil — is

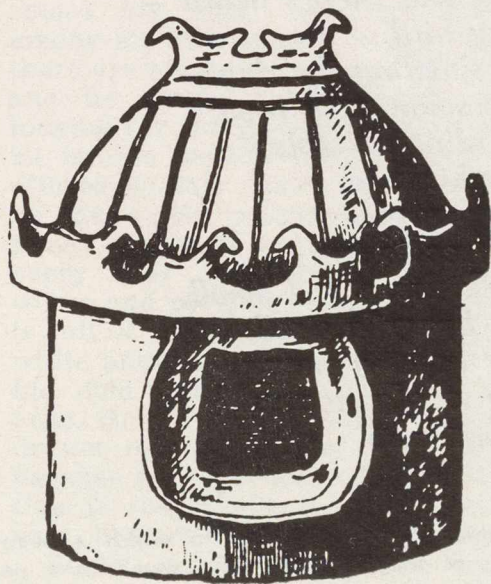

Lithuanian cross from the district of Kaunas. Erected in 1892. Photo by A. Varnas. Lietuviškas kryžius Kauno apylinkėje.

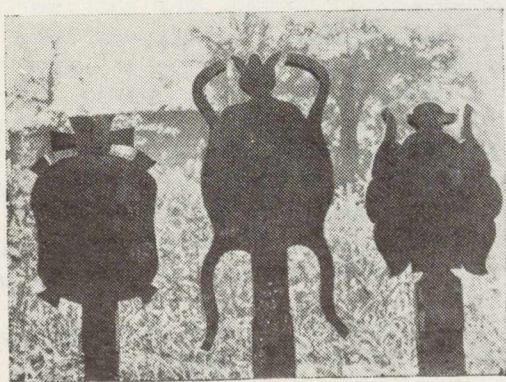
Lithuanian cross from Saločiai, district of Panevėžys. After A. Jaroševičius' drawings, 1912.

Lietuviškas kryžius iš Saločių. Dail. A. Jaroševičiaus braižinys, 1912 m.

House urn decorated with bird and horse figures from the seventh century B. C., Harz, Germany.

Urna iš VII a. prieš Kristų, Harz, Vokietija, papuošta paukščio ir arklio figūromis.

depicted clearly. The earth is sometimes represented in folk art in the shape of a heart or a plant pot. The flower and tree, the lily and spruce whose narrow leaves protrude, bud or bloom, are born of the earth and are inseparable from the earth, which represents a reaction to the perpetually mobile virility of the sky.

All of the plant motifs — beginning with the simplest tree leaves, tree branches, and ending with the richly clothed leafy, budding or fruit-displaying trees, — are the result of the conception of two counteracting poles. Plant motifs symbolize the happiness of life on this earth—the budding and blooming vitality, the response to the virile element's exertion by the miracle of earth. The budding plant blissfully disseminates the wealth of the earth. It is fecund. And in order that the plant should grow, blossom or bear fruit, it is frequently associated in folk art and prehistoric art with the guardian twin figures or heads of the male animals; viz., two bulls, bucks, horses, swans, roosters and smaller birds, or it is encircled by rings, wheels, concentric circles, suns.

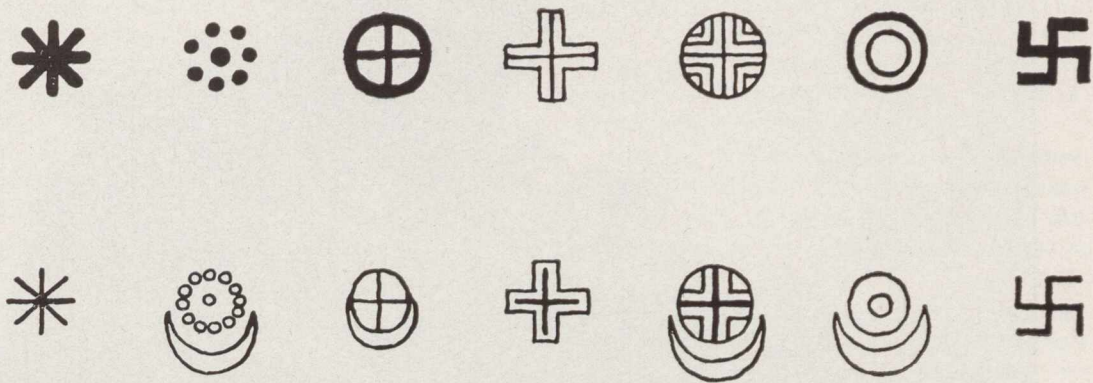
A pair or a group of masculine friends usually accompanies the mysterious and powerful "Magna Mater". Should we turn to prehistoric art, we would find the principle of the interplay of two poles having been present in the Mediterranean area and the Near East dating back to the third and fourth millennium. The female figurines of clay, assumed to be mother goddesses, are known from before 4,500 B. C. in the Near East. The motif of a tree between two bucks is known from the royal graves of Ur of the end of the Early Dynastic period of Sumar (first half of the 3-rd millennium B. C.) Many traces thereof are evident in the remains of the Minoan Crete and the Mycenaean cultures, as well as in the Bronze and Iron Age of central and northern Europe. It was likewise present in the later art of the Greeks (especially in the period of Greek Geometric Art) and of the Romans.

2. Struggle for Existence

The cosmos and human life are ruled by a two-sided rhythm, and the whole of nature is double-faced. Death accompanies life, and evil attends good. Our ancestor was thus obliged to struggle for life, for the very existence of man and nature, a force which persists everywhere, in the cosmos as well as in the human being. He struggled for existence, which offers every kind of blessing; he struggled for eternal dynamic power, which rules life, and which continuously surges forward. He was deeply convinced of the constant struggle for good, which cannot endure because it is forever threatened by evil spirits. The power of death, in the concept of our ancestors, is so strong, that it continues to thrive, imposing itself upon the happy life of man, not only as physical death, but in

Wooden grave monuments from Protestant cemeteries near Klaipėda, Lithuania, built in form of mysterious figures resembling toad's feet, toads and tortoises.

Mediniai kapų paminklai protestantų kapinėse netoli Klaipėdos.

SUN, WHEEL, CROSS, MOON AND SWASTIKA motifs (a) from the Greek Geometric Art of the eighth century B. C. and (b) from the art of Persia of the IV millennium B. C. GRAIKŲ braižinių motyvai iš VIII a. pr. Kr. ir persų iš IV a. pr. Kr.

the form of disease, parasites, evil human eyes or grotesque fantasm. The power of good must be stimulated and preserved. The secret of good and the meaning of a happy life was eminent in the struggle which revealed itself in the religious ritual.

The fundamental media of struggle against evil were expressed in terms of motion, sound, fire and water. In this struggle were animals, distinctly virile, such as the bull, the horse, the ram, the billy-goat, the rooster, the serpent and the toad. Effective implements were a green bough, a palm branch, an ash twig, a symbol of fruitful harvest, a sheaf of grain. The same weapons are noted in folk customs and art. The presence of fire and water is manifest in nature; in art they are almost not expressed. When speaking of the struggle for life in art, we must combine it with the phenomenon of struggle in all religious rituals and customs. Folk art is an essential part of the vital and universal struggle for good.

Two essential purposes are observed in the symbolism of folk art: the will to live, and the power to defend life or conquer death. The evil forces give way to the dynamic power of life.

The geometrical symbols in folk art are based chiefly on the feeling of dynamism. The wheel, cross, swastika, spiral and curves are felt as permanently moving bodies. The constant motion of the cosmos is

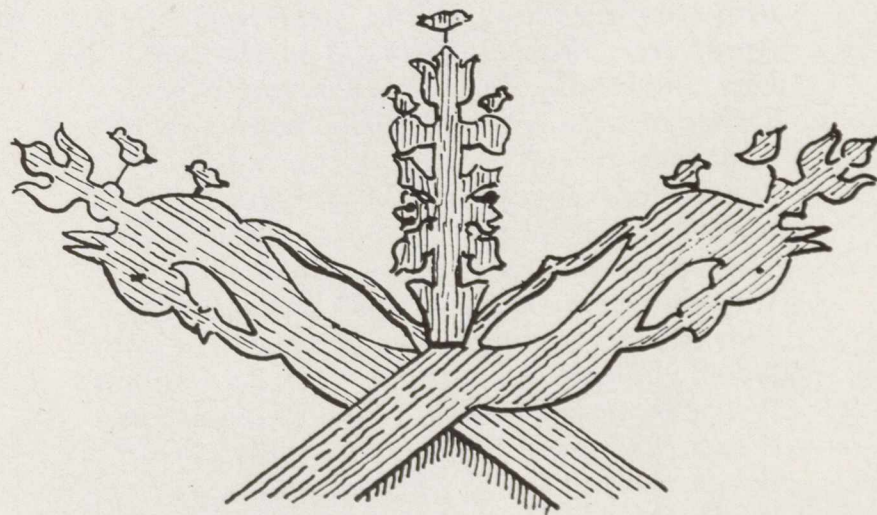
glorified, its continuity assures the victory of life, and in the case of a crisis, when the forces of death are overpowering, it assures the reawakening of life. The dominating wheel (cross, swastika, etc.) in prehistoric as well as in the folk art of modern times pictures the struggle against death and resurrection of life.

The geometrical, animal and plant motifs in art are expressed for the most part as motion and cosmic rhythm. In addition to the dynamic symbols there is the symbol of sound such as of bells, tinkling pendants and appendages which are found in prehistoric art and in folk art and customs. Sound possessed the magical power to banish evil spirits.

The struggle for good allies symbolic art with the folk customs which have survived to this day. The same symbols are found in the folk customs.

The essence of life (the power of life) is the sole purpose of all cosmic and human dynamics, it is omnipresent but more or less latent — the dynamo which forces one to live and to carry on. This dynamo under threat of death is bound to stop, but man must be forever ready to revive it so that it may be preserved.

The secret of life lies in the very basal characteristic of folk religion and art. The stimulation and defence of life was the fundamental purpose in symbolic art.

LITHUANIAN "ŽIRGELIAI" (horses) with birds and blossoming plant motifs as gable decoration from Lithuania Minor.

LIETUVIŠKI ŽIRGELIAI — namų stogo papuošalai.

THE HUT OF BISHOP ANTANAS BARANAUSKAS. In this hut in Anykščiai, Lithuania, Baranauskas composed the immortal lines of the poem "The Forest of Anykščiai". In pre-war Lithuania this homely dwelling was made into a literary shrine in honor of the poet.

VYSK. A. BARANAUSKO KLĖTELĖ Anykščiuose. Čia vasarodamas klierikas Baranauskas parašęs Anykščių Šilelio poemą. Nepriklausomo Lietuvos laikais joje buvo įrengtas Baranausko literatūrinis muziejus, kurį vedė vyskupo giminaitis rašytojas A. Vienuolis. Foto V. Augustino.

THE FOREST OF ANYKSCIAI

By ANTANAS BARANAUSKAS

Translated from the Lithuanian

By NADAS RASTENIS

(Continued from last issue)

Near oaks and ash trees stands a tall fir,
As if the Queen of Serpents *) came here
Crying, when blood-foam, and not milk-foam,
Rose on the lake surf, as she came home
With her three babes from her father's house
Back to the King of Serpents, her spouse;
And, in the palace, deep in the lake,
Found him beheaded. Then she did make
A mournful prayer: and she became
A fir; her children then did the same:
One son an ash, another an oak,
The daughter an aspen, drest in leaf cloak.
Bird-cherry, willow, withy, pear tree,
Apple tree, dogwood, spread in the lee;
Elm, buckthorn, linden, and many more
Tribes of wild saplings thrive in this store,
That only forest-reared folk can name.
Doctors and sages oftentimes came,
Gathered a certain leaf, root, or peel,
Therewith departing the sick to heal.
We, the plain people, could but adore
This heaven given shelter of yore,
When the new green buds started to sprout,
When the fresh creamy blossoms came out,
When the spring verdure smilingly spread,
When the fall leaves turned yellow and red,
When the blood-color nature would bring,
When the bare branches sighed for the spring.
And the young pine trees — myriads be!
Tall, straight and pliant, green like a lea;
Summer and winter rue-like they heed,
One strikes another, sways like a reed.

Lo, what a thicket! tree close to tree,
Beyond a half link eye cannot see.
Old and young pine trees happily blend,
Planted and nurtured by nature's hand.

THE FRAGRANCE OF THE FOREST

Ah, what a smell of the fir and pine!
Mixed with the scent of herb, grass and vine —
Honey of clover, red, pink and white,
Camomile's sweetness — fallow's delight;
Black anthill's incense flow in the air,
Fragrance of foliage spread everywhere.
Each scent unlike, and each breeze anon
A sweeter myrrh and incense brings on.
Fragrance of all the herbs now is lent —
Rapture of orchard's smell now is spent:
As if the forest redolence breathes,
As if some garden brings forth new wreaths.
This restful forest oftentimes yields
Scent of the near-by meadows and fields;
Such sweet aroma always here flows,
That its components no mortal knows:
Clearing and thicket, meadow and field,
Jointly compounded, frankincense yield,
To the Almighty Father on High —
As if some singing strings softly sigh,
And the faint chords divinely impart
Peace, rest, and joy to each mortal's heart.

THE SOUNDS OF THE FOREST

The wood not only soothingly smells,
But in it music blissfully swells.
In midnight silence oft one may hear
On the young boughs new blossoms appear;
The pine trees whisper, the flowers call,
The bright stars twinkle, the dew drops fall.
All feeling ceases to stir the breast,
The soul melts in the prayer and rest.
When after dawn the sunlight appears,
And the gay flowers bathe in dew tears,
The wood awakens stillness departs,
Day's holy music speedily starts.
Rustling? A leaf play here and there's heard —
Belated nestling of a stray bird.
Rumbling? A wolf slinks smelling the day,
Turns from his hunt with some tasty prey;
A fox brings home the gosling he stole;
A restless badger runs for his hole;
A roe runs briskly in her gay glee;
A squirrel gambols from tree to tree;
And all the woodland folk, large and small,
Through the green forest hungrily stroll.
Knocking? A woodpecker bores a stump.
Bleating? A snipe scans a weedy swamp.

(To be continued)

*) An allusion to a well known Lithuanian myth, according to which a beautiful maiden, Eglė (Ag-leh: Fir), married the King of the Serpents, who dwelt in a palace in the bottom of a lake, and who at will could appear as a man or a serpent.

Once, while Eglė was swimming with her sisters in a lake, the King of the Serpents, in the form of a serpent, crawled into Eglė's clothes and refused to crawl out until she would promise to marry him. To save herself from an awkward situation, Eglė promised to marry the serpent-man creature. Much to her and her family's disapproval, the King of the Serpents forced her to marry him.

While living with her mate in the lake palace, Eglė grew to love him and had children by him. In the course of years she gained permission from him to visit her parents. He informed her that to get back to the lake castle she was to approach the lake shore and recite the following password:

If you are alive,
Show yourself in milk-foam;
But if you are dead,
Then appear in blood-foam.

When Eglė returned to the lake shore after a visit at home, she recited those lines, the blood-foam appeared. She knew that her mate was dead. Her brothers, who had learned the password lines from her children had come to the lakeshore, and recited the lines; the King of the Serpents appeared, and Eglė's brothers beheaded him, to redeem their sister. But Eglė fell into a deep mourning and made a prayer to her pagan gods that she and her children should become trees, which prayer is said to have been answered.

Based on this myth, Mikas Petrauskas, a well known Lithuanian composer, while residing in Boston, Mass., composed (in 1923) an opera entitled, "Fir, the Queen of the Serpents."

THE MAGIC FLUTE

A short story by
LAZDYNŲ PELEDA

The forest of Bivainė, tall, full of secrets, spreads like a wide band between Ūbiškė and Luokė. Every žemaitis* knows it well, and if he had not actually seen it, he had already heard about it in tales and songs.

This forest is unapproachable from ancient times and no one has ever tried to explore its dark, secret thickness. The forest with its huge, sky-reaching trees is attended by fairies or bats, uncommon and of goodly size. Here live also kaukai** who build their nests in the densest parts of the forest among the branches of the hundred-year-old pine trees.

The most terrifying, however, of all the horrors of the forest is Bivainės' Driskis. Everyone is very much afraid of him, and most of all the young girls, although Bivainės' Driskis never harmed anyone... He only wanders in the woods and pipes his flute. He is a young man, dressed in rags, with a pale face white as a lily blossom. Behind his hat he wears a green flower of rue-green as if it had been freshly picked. From ancient times he roves and roams about the place and the sad music of his flute sounds through the forest.

This is not ordinary music, however, therefore people fear it. If one, occasionally, does listen to it one becomes an unhappy man for ever after: a great sadness overcomes his soul, he feels bored among his own people; in his heart there are awakened strange desires, and he starts day-dreaming and longing for things which do not exist in this world, which cannot be offered by this world, about which no one is able to know yet... Such a man gradually becomes delirious: every hour he feels worse and worse and his poor dreamer's heart is full of grief and worry until the white angel of death lies upon him his cold hands and soothes his ache. However, these unhappy ones do not miss their loss of peace, because peace of soul and satisfaction is the privilege of the worm only, but not of the human being...

Really and truly this is a terrifying state of mind: no wonder that the majority of the people when hearing the sound of the magic flute stuff their ears. Nevertheless, when the night brings rest and sleep to the weary people and in the silence of the darkness of the night there sings and wails the magic flute and the woods accompany its music with mystic murmuring, one will always find a human soul among the children of the earth who drinks in and relishes the magic melody although there's no mistake that it is poisonous.

Who is this wandering spirit? From whence did he come to the forest? I asked venerable old people, I made inquiries and called on witnesses... and this is what I found out.

Bivainės Driskis was a child of unknown parents. People found him

in the forest when he was an infant. He was raised by their charity and mercy. He did not die from hunger, although he scarcely had enough to eat all his life; he did not go around naked, but he was never well dressed either. The charitable people would give him food which was left over from their meals in order to still his hunger and some old rags to cover his body. Because of these rags they came to call him Bivainės' Driskis.***

Humiliated and scorned by the people, the youngster grew into a boy. His only treasure was a flute which he had made from the bark of a tree, and often, during the night, when the others were asleep he would wander in the fields and play his sad melodies. Seeing the working people around him, he realized very early that God created man not just for playing and roaming about; therefore he found himself a job in a big manor and went to live there, dogged by his funny nickname like a dark shadow.

In the manor he met a young girl — an orphan and fell in love with her. She was despised by the people like himself. She alone was kind to him and never nicknamed him, but called him Juozelis, properly, and never hurt his feelings or his poor, sad heart. And he fell in love with her. He fell in love seriously, madly... His was the love which only young, innocent hearts are capable of experiencing... His flute helped him — it drew nearer, closer the young souls of both of them and a new wonderful passion, pure as the first blossom of spring, promised them unequalled happiness on this earth.

But in the manor there lived a young lord who was very much attracted by the young girls. This young rake noticed poor Onytė and decided to have her for himself. The girl's feelings for Juozelis began to cool. Sometimes she pitied Juozelis who played such wonderful melodies on his flute, but the young lord was so handsome, and he talked so delightfully... and his love was somehow different...

Juozelis apprehended and understood.

He went to a pool and looked down at the water for a long time. In this mirror he compared his poor countenance with the handsome, slender figure of the young lord. "There is no comparison between us!" he said sadly and, having sat down on the edge of the pool, started to flute his sad tunes. The magic pipe sang, wailed, lamented, echoing the inner voice of Juozelis cursing his fate, a fate which had given him only rags and a heart crying for its rights. In the waters of the pool Juozelis saw plainly who would win the heart of Onytė...

*A Lithuanian from the Western part of the country. Scholars call them Samogites.

**Lithuanian satyrs.

***Driskis — the one who wears rags.

What could he do about it? Only death could free him from his grief. Woefully sang the flute... Onytė listened to its mournful melody in the embraces of the young lord... The young lord was not used to be denied anything. What he was not able to achieve with gentle words, he took by force. Like the light of burning straw — though it flashes high at first, it dies out very soon — so the young lord's love quickly waned — — —

Meanwhile Juozelis could not bear it any longer — he hanged himself one night by the young lord's window.

The young lord was very angry, indeed. He ordered his servants to take the body of the unhappy one off the tree and bury it in the forest.

Onytė left the manor, went to Bivainės' forest and started to cry and lament:

"What will happen now to me — poor orphan? There is no one in this world who will have compassion for me... Where can I hide myself from the world's contempt?"

"Come to me", sadly replied Juozelis' flute.

Onytė listened and could not believe her ears. This was the forest

humming... Wasn't it only the wind murmuring among the branches? But Onytė knew the voice so well — only Juozelis' flute played that music...

Onytė went deeper and deeper into the forest. The moon shone brightly as if guiding her, and the flute was heard nearer and nearer. "Juozelis, Juozelis..."

Here was his grave — no grass growing on it yet... Onytė fell down on the grave, weeping — longing broke her heart... The flute sang, wailed:

"Come here, Onytė, throw away your stained robe. I'll give you my own rue — look it's still green... It will suffice us both. It will console and quiet your poor heart."

Here came Juozelis, he took her in his arms, caressed her. "Here you will forget everything..." and he pressed her to his cold, icy breast, with his cold lips he touched her lips.

Onytė ceased to feel anything... All her grief was gone...

It dawned. The lark in the heights of the skies awakened the world. The young wind gently stirred the

CONTINUED ON PAGE 24

LAZDYNŲ PELEDA is the nome de plume of Sofija Ivanauskytė-Pšibiliauskienė (1867—1926), one of Lithuania's three foremost women writers. She depicts her characters in melancholy tones, idealizes village life, deploras manor and city living, points up the mistakes of Lithuanian intellectuals. This year marks the 30th anniversary since her death.

LAZDYNŲ PELEDA (S. I. Pšibiliauskienė, 1867—1926), mirusi prieš 30 metų, viena iš žymiausių poaushio moterų rašytojų. Jos raštai sudaro 7 tomus.

B O O K S

New Dictionary

A new Lithuanian dictionary has been published (1954) in Vilnius, Soviet Lithuania. It was compiled by Profs. J. Balčikonis, K. Korsakas, B. A. Larinas and others. The lexicon is clothbound, has 990 pp. and contains about 45,000 entries. While the bulk of the words are defined according to accepted methods, those touching on Communist doctrine, foreign ideologies, governments, religion, democracy, are fashioned according to Communist criteria and prejudice. Here is a sampling of definitions from this new wordbook:

Missionary — A person delegated by the reigning Church to spread religious propaganda among people of other faiths; commonly a spy of imperialist predators.

Science — e. g. Science and Religion are two things opposed to each other. In present day capitalist society bourgeois science serves the imperialists; in the Socialist society Soviet science serves the people.

Democracy — Bourgeois Democracy: A form of bourgeois class dictatorship, a bourgeois dictatorship over the proletariat and the working masses, two-facedly concealing itself behind the name of Democracy.

American — e. g. Americans foment war.

War — e. g. In order to abolish the inevitability of war, imperialism must be destroyed.

God — In religious-mystic imagination a mythical all-powerful being said to rule the world.

Freedom — e. g. Real freedom exists there where one man's exploitation of another has been abolished. "Operating in accordance with the interests of the working population and seeking to strengthen the Socialistic order, Soviet Lithuania guarantees its citizens by law: a) freedom of speech; b) freedom of the press; c) freedom of assembly and meeting; d) freedom of demonstration and street parade" (The LTSR Constitution). (Communists stress freedoms which are non-existent for persons outside of the Party. —ED.)

M.

The Magic Flute

CONTINUED FROM PAGE 23.

tree branches. Nature woke up. Only Onytė did not wake up. She slept for eternity in the arms of Juozelis. There was no pain, no sorrow. Her soul rose far, far above the earth and her white robe was so bright, washed in the tears of humility and repentance. On her head she wore a wreath of rue — green, so fresh... No longer could she hear the weeping, cursing or lamenting from this earth full of sorrows, tears and complaints; she only heard the music of the flute from Juozelis' grave.

And to this day, especially in the moonlight, the flute of Bivainės' Driskis wails in Bivainės' forest and awakens in the hearts of the children of earth strange thoughts, longings and many queer, unusual desires.

BALFO DRIVE COMMITTEE members who collected \$10,000 for charity, New York. From left to right (seated): Janina Janulevičienė, Jonė L. Kiaunienė, Rev. A. Račkauskas, chairman, Bronė Spudienė, Dr. Elena Mekienė; standing: Vladas Kulpavičius, Eng. Pranas Kunigėlis, Stasys Lušys, Jonas Avižienis, Juozas Audėnas, Dr. A. Šklerys and A. Reventas. NEW YORKO 1955 metų BALFO Vajaus komitetas, sutelkęs \$10.000.00 aukų šalpai. Photo V. Maželis

\$10,000 FOR CHARITY

MOURNERS attending funeral services for the late Prof. V. Biržiška in Waterbury, Conn. Biržiška (1884—1956) was a professor at the Lithuanian University, head librarian, foremost historian of Lith. books and bibliographer, organizer of the Lith. Encyclopedia and chief editor. He had worked at the Congressional Library.

ORGANIZACIJŲ ATSTOVAI ATSIŠVEIKINA su prof. V. Biržiška, Waterbury, Conn. Vėliavomis gerbia skautų ats. A. Vaišnys, Bendruomenės — R. Pakalnis ir Karininkų Ramovės — A. Matonis. Kalbėtojai iš k. į d.: Dr. M. Devenis, stud. Vl. Jackūnas, K. Ramovės K. Urbšaitis, VLIKo Vyk. Tarybos pirm. A. Devenienė, giminaitė N. Celius, Soc. Demokratų pirm. prof. J. Kaminskas, K. Bielinis, "Keleivio" red. J. Sonda ir H. Blazas.

Foto montažas J. Gaidžio.

LAST RITES FOR PROF. VACLOVAS BIRZISKA

LITHUANIANS MAKE NEWS

Jadvyga Černiauskaitė - Kuncaitenė, who graduated this year from the University of Cordoba, Argentina, was invited to join the university staff as a translator of foreign scholarly magazines and books. She speaks 8 languages (Lithuanian, English, French, German, Spanish, Italian, Polish and Russian) and her diploma-thesis in Education was praised as outstanding.

At the last meeting of the International Cultural Ass'n countries behind the Iron Curtain were given permission to take part in the opening ceremonies of the International Olympic Games in Melbourne, Australia. Melbourne Lithuanians will perform Lithuanian folk dances.

Student's Art Exhibition. Nijolė Bartuškaitė, Dalia Juknevičiūtė, A. Pagalytė, Danutė Sakalauskaitė, J. Šapkus, Nijolė Vedegytė, Vytautas O. Virkau, Rita Žukaitė, Gražina Krasauskaitė and Melnikas are taking part in the visiting student's art exhibition (Urbana — Detroit—Cleveland — Chicago — Boston — Philadelphia — New York), sponsored by the Lithuanian Students Association "Santara".

Prof. J. Kakarieka represented Lithuania in the International Congress of Latin American Christian Democrats, in Santiago, Chile, Dec., 1955. Congress was attended by delegates from 18 countries.

LEONAS BALTRUŠAITIS was born in Klaipėda in 1933 and came to the U. S. in 1949. He entered the armed forces and afterwards studied voice at Eastman School of Music, New York, and at Syracuse University. An Italian diplomat heard him sing and made it possible for him to go to Italy on a six year voice training scholarship.

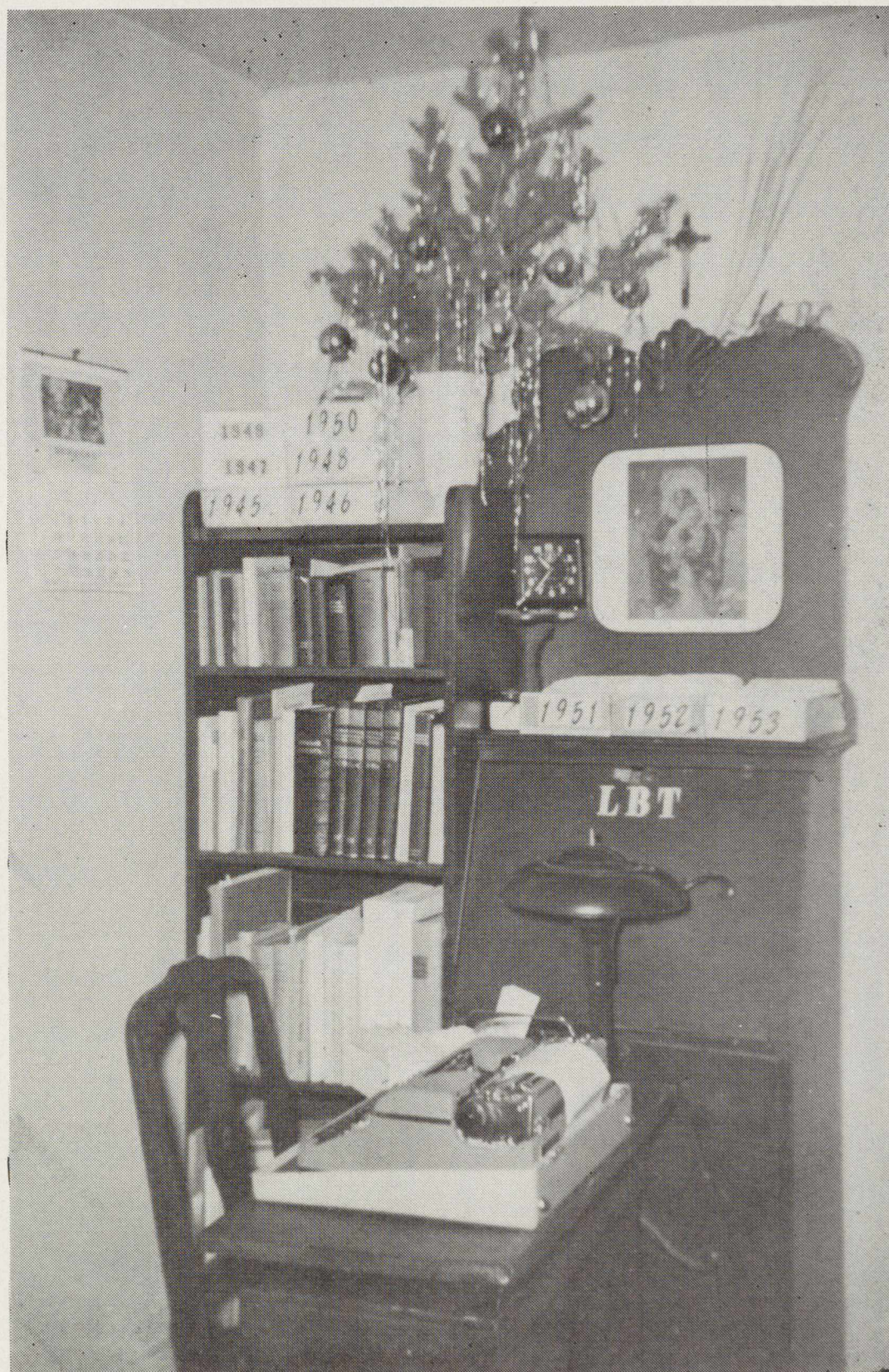
LEONAS BALTRUŠAITIS, Rochester, N. Y., jaunas dainininkas tenoras, kurį mokykloje Frederico arija iš operos L'Arlesiana dainuojant išgirdęs, vienas italų diplomatų išrūpino stipendiją Italijoje studijuoti. Baltrušaitis, gimęs 1933 m. Klaipėdoje, į JAV atvyko 1949 m. Atlikęs karinę prievolę, dainavimo mokėsi New Yorke ir Syracuse universitete.

BIRUTA STRUOGIS SEMAN, Brooklyn, N. Y., for many years associated with The American Printer. Biruta is a past president of the Club of Printing Women of New York and a member of the American Institute of Graphic Arts and the Town Hall Club. Her father, Vincas Struogis, retired manufacturer at 84, campaigned in pre-World War I days for the adoption of a Lithuanian national flag with the Vytis emblem.

BIRUTA STRUOGYTĖ SEMANIENĖ, savo darbo kabinete. Nuo 1921 m. ji dirba amerikiečių spaudoje, buvo kelių žurnalių meninė redaktorė ir Grafikos Meno Instituto bei kt. sambūrių narė.

Rev. V. Mankeliūnas, Ph. D., Professor of Psychology at the Jesuit University and the State Institute for Psychology in Bogota, Colombia, was appointed editor of the Institute's scholarly journal "Revista de Psicología".

THE LITHUANIAN BIBLIOGRAPHICAL SERVICE, 602 Harvey St., Danville, Ill. The service collects and registers Lithuanian printed matter the world over. 2,500 books are registered and 70,000 articles and items from the periodical press. Bibliographer is A. Ružancovas.

LIETUVIŲ BIBLIOGRAFIJOS TARNYBA, įsteigta prieš 10 metų, vadovaujama A. Ružancovo, taikininkaujant B. Kvikliui, Vl. Lišauskui, B. Jacikevičiui ir prof. Z. Ivinskijui, registruoja visame laisvame pasaulyje leidžiamą liet. spaudą ir leidžia Bibliografijos žinias.

At the International Fencing Championships in Leningrad (nations taking part: Italy, France, Hungary, Czechoslovakia and

Soviet Russia), first place was won by the Italian Mangiarotti; second by Udras, a Lithuanian from Vilnius.

Sen. Estes Kefauver (D.), Tenn., accuses Krushchev: "The outstanding example of tyrannical colonialism in the world today is what the Soviets have done in Lithuania, Estonia, Latvia, Poland, Czechoslovakia and Bulgaria. They have not only exerted and influence — they have used the Communist apparatus to destroy the freedom of peace-loving peoples." (The Los Angeles Examiner, Dec. 30, 1955.)

For Insurance on House, Car, Furniture or Liability
CALL PLYMOUTH 4-1377

ANTHONY F. SKIRIUS

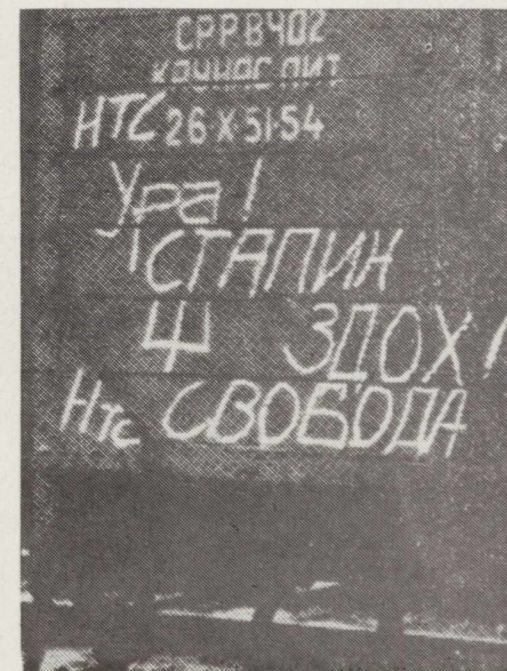
General Insurance Agent
Real Estate - Tax Service

Office:

9204 SO. BROADWAY
LOS ANGELES 3, CALIF.

DESPITE CONSTANT SURVEILLANCE by the Soviet MVD, underground activities continue behind the Iron Curtain. Message can be read scrawled on this box car and the word KAUNAS, Lithuania's pre-war capital.

SOVIETŲ RUSIJOJE POGRINDIS VEIKIA, nežiūrint žiauriausios MVD sargybos. Amerikiečių spauda tarp plakatų, užrašų ir kitos antikomunistinės propagandos sovietuose deda šią foto su užrašu ant vagono, kuriame galima išskaityti vagono "kilmę": KAUNAS.

Film Actor Jacques Sernas

JACQUES ŠERNAS, new Hollywood star of films, was born in Kaunas, Lithuania, in 1925. The actor's father, Jokubas Šernas, signer of Lithuania's Declaration of Independence, came from Biržai, birthplace of famous Lithuanian social and political figures.

The elder Šernas took his law degree in St. Petersburg, Russia, in 1914, after which he returned to take up residence in Vilnius, Lithua-

nia. Here he and other Lithuanian patriots organized into active political groups and formulated plans to free the Lithuanian nation from Czarist domination. In 1917 Šernas participated in the first Lithuanian conference and was elected to the Lithuanian Council; a year later he was made secretary to the council and signed the declaration of independence. He continued as secretary until 1919, when he was appointed Minister.

Actor Šernas' mother was also active in Lithuanian social life until the death of her husband, at which time she and her young son moved to Paris. Paris is now their home.

The future actor spent his childhood in Paris and received his early schooling there. When Paris was occupied by the Nazis during World War II, Jacques Šernas was arrested and held in a concentration camp. On his release, he found work as a waiter in the Cafe de la Paix. He spent his free hours studying medicine.

Jacques Šernas' career in motion pictures began with a try-out in the French film Miroir. After this success followed roles in Italian and English pictures. Lately he was discovered by American scouts searching for new talent in

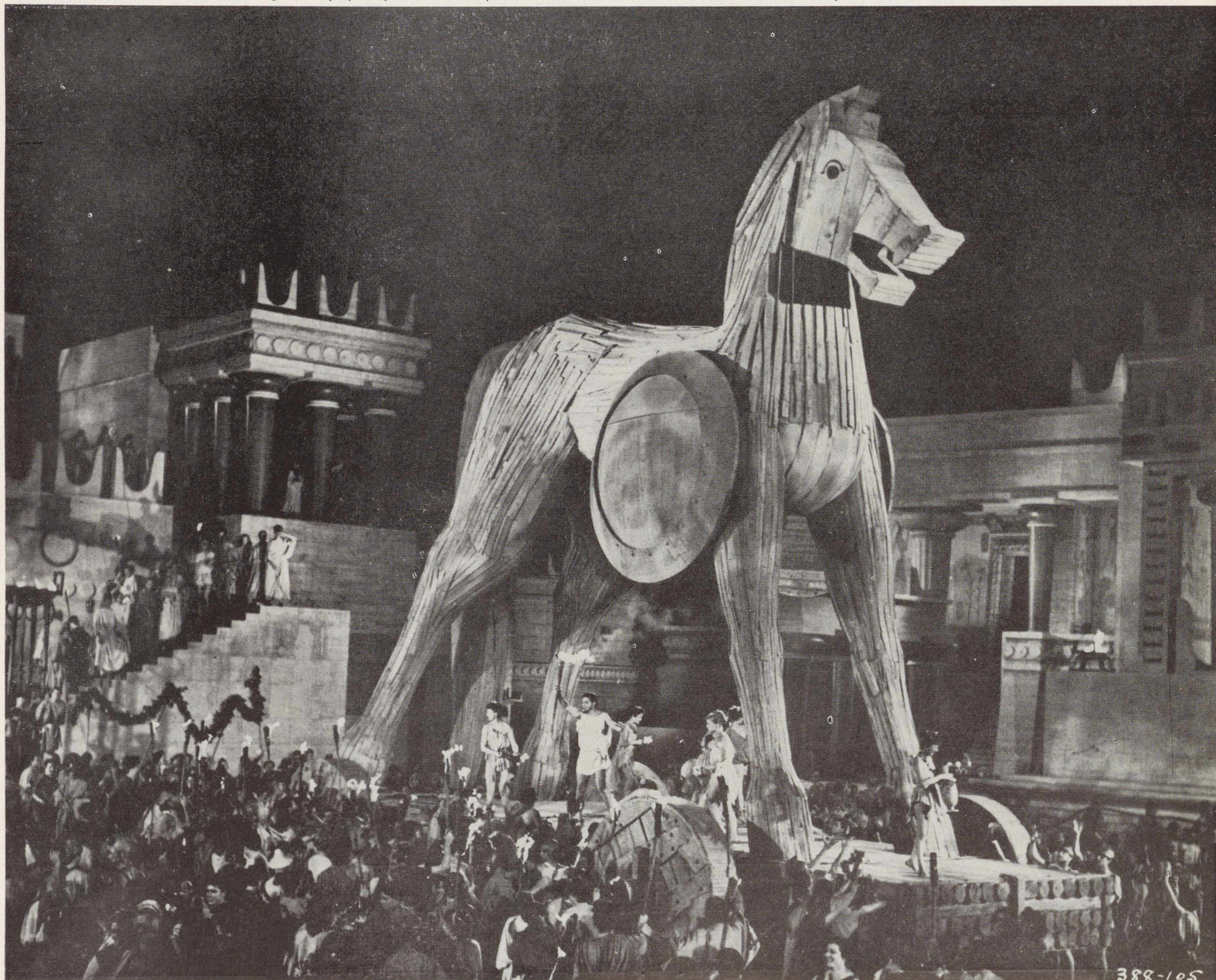
LITHUANIAN DAYS REPORTER J. Kaributas presents actor J. Šernas with handwoven Lithuanian tie at premier of Helen of Troy in which latter stars.

Europe and this resulted in his coming to Hollywood.

One of Jacques Šernas' most important roles to date is Paris in the Warner Bros. epic production Helen of Troy, a simultaneous premiere release in 50 countries. He plays opposite the Italian actress Rossana Podesta in this picture.

SCENE FROM FILM HELEN OF TROY. Leading role is played by Lithuanian Jacques Šernas.

VAIZDAS iš "Trojos Elena", kur Pario rolę vaidina J. Šernas.

388-105

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours
Chicago - WGES - 1390 kilocycles
Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.
Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.
Mondays (Lietuviškos vakaruškos)
7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,
Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa
Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles
Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.
Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15
Sekmadieniais 1:00 p. m.
Vedėja - Lilija Vanagaitienė
Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
Telef. GROvehill 6-2242

Miami, Florida

"Lietuvos Aidai" (The Echoes of Lithuania)
Veikia nuo 1955 spalio 15

WMIE, 10,000 Watts, 1140 k.c., kas šeštadienis. 4:30 pp
Vedėja Adolfina Slabaševičiūtė-Skudžinskienė, Miami, Fla.
Lietuviškos žinios, dainos, muzika, skelbimai.
Office: Congress Building Post O. Box 694
Miami, Fla. Phone 3-4882 Miami Beach, Fla

Washington, DC

VOICE OF AMERICA — AMERIKOS BALSAS
Pirmoji programa iš Washingtono

7 val. vak. Lietuvos laiku (16 val. Grinvičo l.) bangomis:
13, 16, 19, 25, 31, 41 ir 251 m.
Ji kart. 9 v. 45 m. vak. (18 v. 45 m. Gr. l.) 41 ir 49 m. b.

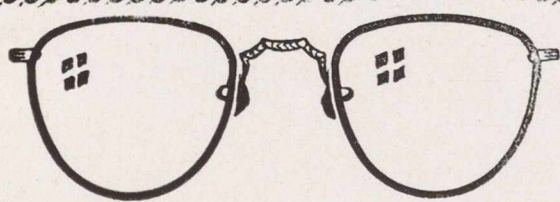
Antroji (pusvalandžio) programa iš Europos

Lietuvos l.: 9 v. v. (18 val. Gr. laiku) 19, 25, 31 ir 251 m.
Ji kart.: 12 v. 45 m. naktį (21 v. 45 m. Gr. l.) 41 m. b.
7 v. 15 m. rytą (4 v. 15 m. Gr. l.) 25, 31, 41 ir 49 m. b.
3 v. 30 m. popiet (12 v. 30 m. Gr. l.) 19, 25, 31, 41, 49 m.

Trečioji kasdieninė programa iš Washingtono

Lietuvoje girdima 12 val. naktį (21 val. Grinv. laiku)
19, 25, 31, 41, 49 ir 251 metro banga.
Ji kartojama: 5 val. 45 min. ryto (2 v. 45 m. Gr. l.)
25, 31, 41 ir 49 m. bangomis
3 v. popiet (12 v. Gr. l.) 16, 19, 25 metr. bangomis ir
5 val. popiet (14 v. Gr. l.) 13, 16, 19 ir 25 m. bangomis.

LIETUVIŲ DIENAS
CHICAGOJE UŽSISAKYKITE PAS
BALYS BRAZDŽIONIS
4040 So. Francisco Ave. • Tel. LA. 3-7685
Taisau visų modelių radijo, televizijos ir
elektros aparatus.

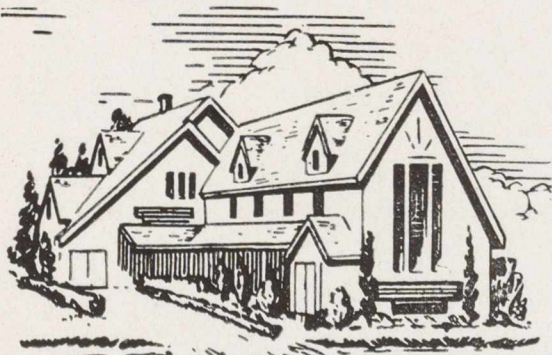

EYES EXAMINED GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.
Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles
COWLEY & CASPER
Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd. Los Angeles
Richmond 9-1061 Richmond 9-1062

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas
Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles
Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį
9:00 iki 9:30

Pirm. Pranas Saladžius, 309 Alphonse St.
Sokr. Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.
Kas. Albinas Apanavičius (Apton), 349 Bernard St.
Vald. narys Valerijonas Vitkus, 787 Hudson Ave.
Programos vedėjai: R. Vilnūnaitė, D. Podelytė, Br.
Krokys, St. Ilgūnas.

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė
Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles
Sekmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį
Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515
Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md
Phone SARatoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa
Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
Vedėjas - P. Viščinis
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa
Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus
Muzika, dainos ir Magdutės pasaka
Direktorius S. Minkus
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80-489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program
Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles
Programos pradžia kiekvieną
šeštadienį (Saturday) 1 val. 30 min. po pietų
Joseph Ginkus, Director
495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas
gimtojo žodžio ir lietuviškosios muzikos
programą transliuoja kiekvieną penktadienį
7:30 iki 8:15 per WDOK, banga 1260
Klubo pirmininkas Juozas Stempušis 1203 E. 74th St.,
Cleveland 3, Ohio.
Programos vedėjas Balys Auginas, 1359 E. 94th St.,
telef. CE 1-5904

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"
Detroit - WJLB - 1400 kilocycles
Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.
Director Helen Rauby
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.
Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"
Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles
Sundays 1:00 - 1:30 P.M.
Director Ralph Valatka
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone BRoadway 32224

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai
CHUM - 1050 banga - Toronto, Ont., Canada
Šeštadieniais nuo 3 val. iki 4:15 po pietų
Programos vedėjas J. R. Šimanavičius, 77 Salem Ave.,
Toronto, Ont., Telefonas OL - 1274

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS 1722 WESTERN AVE.
Phone HO. 9-4600 HOLLYWOOD 27, CAL.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour
KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.
Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.
Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave.,
Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150
Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St.,
Encino, Calif.
Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St.,
Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda
girdima kiekviena šeštadienį, 4:30 - 5:30 val. popiet
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)
Direktorius - Jokūbas J. Stukas
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
Bendruomenės Balsas
Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles
Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų
iki 4 val.
Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,
muziką, skelbimus.
Visais reikalais rašyti:
Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178
Pusvalandžius redaguoja: J. Janulaitis, K. Kazlauskas,
A. Klimas, V. Muraškauskas, B. Raugas, J. Skladaitis
ir A. Šileika.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles
Sekmadieniais nuo 12:30 iki 1:00 po pietų
Programos vedėjai - Povilas ir Gertruda Dargiai
Visais reikalais kreiptis: 110 The Boulevard,
Pittsburgh 10, Penn. Tel. PLantation 1-1537
Lithuanian Catholic Hour
Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles
Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.
Produced by Knights of Lithuania
Pittsburgh District
WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program
Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles
Sekmadieniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.
Direktorius J. Žilinskas, 2200 Sarah St., Pittsburgh
3, Pa.
Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pitts-
burgh, Pa.
Programos vedėjas Pranas Saldukas, 5523 Howe Street
(Shadyside), Pittsburgh, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

Pittsburgh, Pa. - WHOD - 860 kilocycles
Šeštadieniais nuo 6:00 iki 6:30 P. M.
Produced by: Pranas Saldukas, Jurgis Žilinskas, and
Kostas Pukas.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles
Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.
Director Dr. M. J. Colney
148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 18

NEW TELEPHONE NUMBER
Richmond 9-6091

LITHUANIAN CHURCH IN MARQUETTE PARK, ILL.